

Fåglar i Sörmland

SUPPLEMENT 2000

DET SÖRMLÄNSKA FÅGELÅRET 1999

Fåglar i Sörmland

Fåglar i Sörmland ges ut med två nr per år av Föreningen Sörmlands Ornitologer som är en ideell regionalförening till Sveriges Ornitologiska Förening. FSO verkar för vidgad kännedom om och bättre levnadsbetingelser för de sörmländska fåglarna. Vi vill också sprida intresse för ornitologi. Medlemskap i FSO för 2000, vilket inkluderar föreningens tidning, erhålles genom att sätta in 100 kronor på postgiro 7 73 78-8. Familjemedlemmar 20 kr. Ansvarig utgivare för FiS är FSOs ordförande, Marianne Mattiasson (0155-570 45).

Medlemsservice

Adressändring, medlemskap, försäljning etc.
Kassör Urban Rundström, Åsgatan 49,
641 34 Katrineholm, 0150-333 71.
urm.bird@alfa.telenordia.se

Redaktör

Göran Altstedt
Svärta Skogshall
611 93 Nyköping
0155 - 22 53 46
guralt@hem.passagen.se

Redaktionellt material

Allt redaktionellt material skickas till redaktören. Helst som e-post eller på diskett med bifogad utskrift. Givetvis är även hand- och maskinskrivet material välkommet. Bilder skickas helst som dia eller papperskopia.

Manusstopp för nr 1/2001 är den 15/3.

Upplaga: 500ex

Tryckeri: Dahlströms tryckeri, Nyköping.

Omslag: Labb

Foto: Tero Niemi

Innehåll

Förord.....	3
Fågelrapport.....	4
Rrk Sörmland.....	28
Rapportmall.....	29
Enskärsrapport.....	32

Lokalföreningar

Ornitologiska Klubben i Eskilstuna

Lars Eriksson
016-641 19

Katrineholm/Vingåkers Ornitologiska Förening

Agne Swenzén
0150-182 97

Fågelföreningen Tärnan Nyköping/Oxelösund

Ingvar Jansson
0155-28 73 73

Strängnäs Ornitologiska Klubb

Kent Söderberg
0152-513 24

Södertäljes Ornitologiska Förening

Stig Stried
08-550 944 17

FÖRORD

Så äntligen är fågelåret 1999 färdigställt. Det är förstas helt oacceptabelt att den kommer ut så här sent och vi (Rrk) kan inte annat än be om ursäkt och ta på oss den skulden att det varit dålig ledning och styrning på arbetet. Vi är väl medvetna om problemet och jobbar för att det ska bli bra mycket bättre.

Fågelåret i Sörmland 1999 började med att en del Tretåiga hackspettar uppträdde, främst i kustbandet. De fortsatte sedan att observeras fåtaligt under hela året. Noterbar är dock att den sågs flera gånger under häckningstid i länets norra delar. En av de stora händelserna i fågel-Sverige 1999 var massinflödet av labbar, då främst Bredstjärtad labb, i slutet av September. Den 25.9 så drog flera hundra in i över land i Gävlebukten. Resultatet av det gav för våran del en ungfågel vid Kvicksund, Mälaren. Övrig bevakning, vid bland annat Fiskeboda, blev resultatlös. Lite senare, en vecka in i oktober, sågs 3 ungfåglar vid kusten. Vid samma tillfälle sågs även en Fjällabb (tredje fyndet).

Andra lite ovanliga fynd under året blev; Vitnäbbad islom (5:e), Svart Svan (2:a), Amerikansk kricka (3:e) ifrån förra året, Rödhuvad dykand (5:e), Dammsnäppan (7:e) och är numera nästan årlig, Två Fjällugglor, varav den ena syntes vid "favorit"-stället Stordammen, Nyköping. Två Forsärlor sågs (vilket gör totalt nio), Större piplärka (4:e), Svarthakad buskskvätta (6:e). Vidare kan nämnas att hela 15 Fjällgås sågs vilket är hälften av totalen samt den 3:e kända häckningen av Bläsand gjordes vid Stallarholmen.

Det kanske inte har undgått så många att det har tillkommit ett nytt Internetbaserat rapporteringssystem. Här kommer en liten redogörelse. Naturvårdsverket har tillsammans med Sveriges Ornitologiska Förening har tagit fram systemet. Avsikten och vinsterna är många. Främst är det att man får tillgång till en arts aktuella uppträdande och status, vilket är värdefullt för både Naturvårdsverket som SOF.

För den enskilde rapportören finns det också mycket att hämta. Dels kan man själv också få reda på aktuell uppträdande och förekomst, men man kan också använda den som en egen databas. Allt detta förutsätter förstas att man själv rapporterar. Det är endast rapportören själv som har tillgång till sina egna observationer, således så kan inga andra ändra på vad som rapporterats.

Varje Rrk-område har en utsedd ansvarig som kan gå in i systemet och hem ta hem information, dock endast ifrån det egna området. Det betyder att den lokalt ansvarige också kan gå in och revidera observationer som den lokala rapportkommittén skall behandla. Vilka arter det är bestäms som vanligt av rapportmallen. Vidare uppåt i hierarkin över de lokala Rrk kan Raritetskommittén, Rk, gå in och revidera endel rapporter, också det sker enligt deras rapporteringsmall. Nämnas bör att det inte får ske några som helst revideringar utan att det beslutas och dokumenteras under något rapporteringsmöte.

För att kunna rapportera i systemet får man registrera sig och fylla i vissa uppgifter. Adressen är:
<http://svalan.viron.se/rappsys/index.htm>

Man behöver inte registrera sig för att få tillgång till observationsdatabasen, den är fri för alla att söka i. Poängteras bör att känsliga arter som rapporteras kommer inte att bli tillgänglig, utan de kommer att beläggas med ett filter som inte ens vissa Rrk kommer att ha tillgång till.

Eftersom att systemet är relativt nytt och man inte har kunnat använda det fullt ut ännu så vill vi från Rrk vill att rapporteringen fortsättningsvis kommer att ske som den gjort, alltså till Sörmlandsvararen, lokal-klubbarna eller direkt till rapporteringsmottagaren. Framtiden får utvisa hur genomslagskraften blir med det hela och i vilken utsträckning man fångar upp vad vi ser ute i markerna.

För Rrk
Tommy Karlström

Fågelrapport 1999

SMÅLOM *Gavia stellata*

Vår: Under våren sågs 10 smålommar sträcka förbi Hartsöarkipelagen (Göran Andersson, Lennart Wahlén mfl), 1 ex mot norr Hävringe 10.4 (Jan Gustafsson) samt 1 ad i Strandstuviken 19.5 (Jörgen Israelsson).

Höst: 12 ex under hösten utmed sörmlandskusten samt en inlandsobservation från Mjälby kvarn, Skundern NV Malmköping 19.9 (Jukka Väyrynen).

STORLOM *Gavia artica*

Häckningar:

1 par med 1 juv Prästfjärden, Mälaren 19.7 (Björn Carlsson, Peter Kjellin), 1 par med 2 juv Ö Mag-sjön 4.7 (Staffan Hellbom), Björnlunda, Kvarnsjön, Gnesta 29.7 (Bertil Karlsson), Kattnäs, Holmsjön, Gnesta 29.7 (Bertil Karlsson), Lomsjön, Gnesta 29.7 (Bertil Karlsson), Stora Kvarnsjön, Gnesta 29.7 (Bertil Karlsson), Älgsjön, Skeppsta, Gnesta 29.7 (Bertil Karlsson), 1 ad med 2 juv Övre Viråkarret, Stavsjö, 1 flygg juv av 2 pull Bjälken, Ärla (Mati Nömm), 1 häckning Holmsjön (Mati Nömm), 1 häckning Hällaren, Ärla misslyckas pga. predation (Mati Nömm) samt 5 par med 5 juv Näshultasjön, Näshulta (Bjö).

Däröver sågs 17 par under häckningstid i lika många sjöar utan att det konstaterats häckning.

16 häckningar och 17 par som kan ha häckat.

VITNÄBBAD ISLOM *Gavia adamsii* (4-1)

1 ex sträckande Hartsö-Enskär arkipelagen 1.10 (Urban Rundström).

SMÅDOPPING *Tachybaptus ruficollis*

Häckning kunde konstateras vid Älsätersviltvatten 8.8 (Håkan Lernefalk). Odensberga V Runtuna 15.8

(Kjell Karlsson). Näset viltvatten, Lid 15.8 (Kjell Karlsson) samt Lindammarna, Södertälje 5.7 (Lennart Magni).

På sju andra lokaler uppträdde smådopping under lämplig tid utan att häckning konstaterats.

Enstaka observationer gjordes under hösten vid Sörby viltv. Gnesta, Tullgarn samt Näsnaren.

Vinter: 1-2 ex höll till vid Skansundet, Mörkö 31.1-20.2 (Stefan Clason) 1 ex vid Hummelvik, SV Oxelösund 15.2-2.3 (Göran Altstedt mfl) 1 ex Skavsta avfarten, Nyköpingsån 11.3 (Kjell Karlsson) samt 1 ex på samma ställe 21.12-31.12 (Lennart Wahlén, Kalle Brinell).

SKÄGGDOPPING *Podiceps cristatus*

Vinter:

1 ex Femörehuvud 20.2 (Jan Gustafsson), 1 ex Ålbäck, Bråviken 15.2-21.2 (Tomas Larsson), 2 ex Örsbaken, Brännäs 26.12 (Tommy Knutsson) samt 2 ex Hummelvik 29.12 (Kalle Brinell).

GRÅHAKEDOPPING *Podiceps grisegena*

14 ex sträckte eller rastade vid Hartsöarkipelagen under året (Lennart Wahlén, Göran Altstedt mfl), 4 ex rastade vid Lacka 15.4 (Jonny Werdin). 1 ex höll till vid Dagnäsön S Björnlunda 6.5-15.5 (Bertil Karlsson mfl) samt 1 ex Strandstuviken 29.8-26.10 samma fågel? (Mikael Ackelman, Jan Sjöstedt). Två vinterfynd utgjordes av 1 ex vid Ålbäck, Bråviken 15.2-21.2 (Tomas Larsson) samt 1 ex Hartsöarkipelagen 17.2 (Göran Altstedt).

SVARTHAKEDOPPING *Podiceps auritus*

Häckningar/Troliga häckningar:

1 par med 3 juv Linadammarna, Södertälje 5.7 (Lennart Magni). 2 par Pershagen S Södertälje 19.4-1.5 (Lennart Magni). 1 par Bålen, Vingåker 20.5-28.5

(Lillemor Däckfors). 1 par på bo Ålsätters viltvatten, Katrineholm (Lillemor Däckfors). 3 par Solen, Bie 24.5 (Håkan Lernefalk, Agne Swenzén). 2 par Claestorps viltvatten 1.5 (Agne Swenzén). 1 par Tegnebols viltvatten 2.5 (Agne Swenzén). 1 par NO Tegnebol vid ett viltvatten 2.5 (Agne Swenzén). 1 par med 3 juv Västermalma, Ludgo 4.7 (Kjell Karlsson). Upp till 10 ex med 2 juv Odensberga, Runtuna 24.4-15.8 (Kjell Karlsson). 2 par Sörby viltvatten, 8 km S Gnesta 16.5 (Ulf Andersson). 1 par med 2 juv Harby viltvatten, N Mariefred 5.6 (Johan Skutin). 1 par Kvarnsjön, NV Mariefred 5.6 (Johan Skutin). 1 par på bo Valnaren, Länna 18.5 (Kent Söderberg). 3 par Flättsjön, SO Eskilstuna 8.5-28.5 (Bo o Eva-Lena Hernod). 1 par Torsåkers viltvatten S Gnesta 7.5 (Bertil Karlsson). 1-2 ex Viltv. O Skebokvarn O Flen 20.4-6.5 (Jukka Väyrynen). 1 par Sillekrog, Järna O E4:an 22.4 (Ulf Hagström). 1 ex Rävsvikens viltvatten St. Malm O Katrineholm 25.5 (Urban Rundström). 1 ex Viesta viltvatten, Bie 23.5 (Håkan Lernefalk). 1 par Öknaby viltvatten, N Katrineholm 29.5 (Håkan Lernefalk). 2 par Åtorp viltvatten, Bie 12.5 (Ulrica Ahlbom). 1 par Hästnäs viltvatten N Mariefred (Johan Skutin). 1 par Åboö, Ludgo 6.5 (Jonny Werdin). 1 par Skåraviken, Hallbosjön V Stigtomt 3.5-7.5 (Marianne Mattiasson).

Höst: 1 ex Femöre huvud 27.10 (Nisse Nilsson) samt 4 ex i Strandstuviken 27.10 (Nisse Nilsson).

Sammanlagt 38 par där se flesta fick ut ungar är i linje med förra året.

STORSKARV *Phalacrocorax carbo*

Häckningar:

Ett par häckade i Näsnaren 28.6 (Håkan Lernefalk). 10 bon 2.5 Lagårdsback, Mälaren NO Strängnäs (Kent Söderberg). 15 bon Lilla Blackhäll, Blacken Mälaren 27.7 (Marcus Rehnberg). 20 bon Lindholmarna, Yngaren V Nyköping (Gunnar Johansson). 34 bon Gimpelstenarna, Granfjärden Mälaren 6.5 (Thomas Pettersson, Marcus Rehnberg). Bobygge vid Rävsnäsviken, Mariefred (Johan Skutin).

Då nu bara inlandshäckningar skall rapporteras visar det sig att skarven ökar i Yngaren samt Mälaren. Ulf Cassel kunde under en båttur i Mälaren notera häckningar på Kungsbergsskären-Gisseljärden, Bishopstenarna-Agnesund, Borsten-Nybbholm, Dansken-Selaön/Ringsö. Det skall bli intressant att följa storskarven i inlandet framöver.

RÖRDROM *Botaurus stellaris*

51 ex på 29 lokaler. Som vanligt är det Söderfjärden som toppar med 14 ex. Vid Näsnaren kunde upp till 4 ex höras.

HÄGER *Ardea cinerea*

Fyra bon vid Dagöholm SV Flen 15.6 (Per Flodin) samt en koloni vid Rävsnäsviken N Mariefred 17.4 (Johan Skutin). 16 bon med ungar Yttre Lindholmen samt 2 på Skomakarn, Söderfjärden (Lars Broberg). Två bon Lindholmen, Yngaren 22.6 (Gunnar Johansson), 14 bon Hedensö, Näsulta 30.7 (Tony Haglund) samt en koloni vid Fagerholm, Barva 31.3 (Barbro Hedström).

Många kolonier har undersökts under våren men inte på sommaren så hur det gick har inte framgått.

VIT STORK *Ciconia ciconia* (28-1)

1 ex Fridhem, Solö Fogdö, Strängnäs 5.6 (gm Magnums Brandel).

[SVART SVAN] *Cygnus atratus* (1-1)

En under våren i Bråvikens mynning, Oxelösund (genom Ola Jonsson)

MINDRE SÅNGSVAN *Cygnus bewickii*

En överflygande centrala Nyköping 26.3 (Göran Altstedt), 1 ex sträckande med sångsvanar Marsäng, Oxelösund 4.4 (Jonny Werdin) och samma ex anlände några minuter senare Strandstuviken, Nyköping (Göran Andersson).

Något färre rapporter än tidigare år.

SÅNGSVAN *Cygnus cygnus*

Sexton rapporterade häckningar. Dessutom par under häckningstid på ytterligare några lokaler. De största flockarna var ca 50 ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 28.3 (Ilva Hansson) och 155 ex Floden, Katrineholm 2.4 (Agne Swenzén).

Antalet rapporterade häckningar är i stort lika med de senaste åren.

SÄDGÅS *Anser fabilis*

Vår: 650 ex Örstakärret, Eskilstuna 27.3 (Anna Struwe), 500-1000 ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 5.4 (Karolina Bodlund, Pedro Haglund) och 600 ex Floden, Katrineholm 3-9.4 (Marianne Mattiasson, Göran Andersson).

Höst: Nio ex sträckte Ytterselö, Strängnäs 11.9 (Karl-David Arvidsson, Kent Gustavsson), 99 ex samma lokal 12.9 (Karl-David Arvidsson, Kent Gustavsson) och 5 ex Solöfälten, Strängnäs 12.10 (Kent Söderberg).

SPETSBERGSGÅS *Anser brachyrhynchus*

Ett ex Hannsjön, Kiladalen, Nyköping 21.3 (Jan Sjöstedt), 1 ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 21.3 (Leif Carlsson, Hjärdis Carlsson, Anna Struwe), 1-2 ex Ökna, Flodafors, Katrineholm 24.3-3.4 (Göran Andersson, Jukka Väyrynen), 1 ex Gammelsta, Nyköping 28.3 (Kalle Brinell), 1-2 ex Strandstuviken, Nyköping 30.3-10.4 (Lennart Wahlén, Jörgen Israelsson, Per Eriksson mfl), 1 ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 1.4 (Joakim Strengbom), 1 ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 2.4 (Göran Andersson), 2 ex Lövsund, Runtuna, Nyköping 10.4 (Jörgen Israelsson), 2 ex Femörehuvud, Oxelösund 12.4 (Tomas Larsson), 1 ex Tullgarnsnäs, Järna 18.4 (Örjan Jitelius) och 1 ex Stensjön, Katrineholm 26.9 (Göran Andersson).

De flesta observationerna görs på våren. Spetsbergsgås ses inte årligt på hösten. Årets antal är något högre än de senaste åren.

BLÄSGÅS *Anser albifrons*

Två ex Stensjön, Katrineholm 21.3 (Håkan Lernefalk, Agne Swenzén), 1 ex Vadsjön, Husby-Oppunda, Nyköping 21.3 (Jan Gustafsson), 1 ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 24.3 (Jonny Werdin), 1-3 ex Ökna, Flodafors, Katrineholm 24.3-3.4 (Göran Andersson, Jukka Väyrynen), 10 ex St Kungsladugården, Nyköping 25.3 (Pär Wiqvist), 1 ex Valsta, Sköldinge, Katrineholm 4.4 (Tommy Karlström), 1 ex Häggånsviken, Tullgarnsnäs, Järna 10.4 (Jan Oldebring) och 2 sträckande ex S Nyköping 23.4 (Lennart Wahlén).

Höst: Ett juvenilt ex Strandstuviken, Nyköping 10.10 (Jörgen Israelsson) och 1 juvenilt ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 29.10-7.11 (Ilva Hansson, Göran Andersson, Kent Carlsson).

Färre rapporterade ex än under 90-talet. De flesta ex ses som vanligt under våren.

FJÄLLGÅS *Anser erythropus* (30-15)

Liksom förra året många rapporter om ett eller flera ex. Högsta antalet var 14 ex, varav 2 omärkta, viltvatten Östermalma, Nyköping 16.4 (Jukka Väyrynen). Totalantalet svårt att uppskatta då de flesta observationer kommer från närliggande lokaler, men ca 15-20 ex. De flesta observationerna gjordes under våren. Enbart enstaka observationer av enstaka ex under hösten. Ett ex översomrade troligen vid Horn, Nyköping (samma ex som ifjol?). Årets observationer är gjorda i och kring Nyköping. De flesta fjällgäss har varit märkta och härstammar troligen från Östermalmas fjällgåsprojekt.

GRÅGÅS *Anser anser*

Tvåtusenfyrtiosex ex vid samordnad räkning i Söderfjärden 12.9 (Lars Broberg), 1729 ex Stensjön, Katrineholm (Urban Rundström) och 3650 ex Häggånsviken, Tullgarnsnäs, Järna 13.9 (Stefan Clason)

Grågås är numera en allmän och väl spridd häckfågel i Sörmland, varför häckningar inte längre redovisas eller behöver rapporteras. Något färre rapporter om stora höstflockar.

GRÅGÅS x KANADAGÅS

Anser anser x Branta canadensis

Ett ex Doftskär, Mörkö, Järna 10.7 (Mats Blomstedt) och en häckning mellan grågås och kanadagås med 3 ungar Kolsnaren, Vingåker.

Hybrider mellan grågås och kanadagås är inte helt ovanliga. Andra året i rad med häckning vid Kolsnaren. Säkerligen samma par.

[SNÖGÅS] Anser caerulescens (66-2)

Två ex Storsjön, Vängsö och Vängsö flygfält, Gnesta 2.9-29.9 (Bertil Karlsson)

Några ex ses numera varje år.

VITKINDAD GÅS Branta leucopsis

Häckningar:

Två häckningar Marieberg, Björkvik, Katrineholm (Ulrika Ahlbom, Agne Swenzén), 17 kullar Horn, Nyköping (Jan Karlsson), 4 kullar Strandstuviken, Nyköping (Jan Sjöstedt) och 1 på bo Måsön, Yngaren, Nyköping (Gunnar Johansson).

Inland: Ett ex Skäraviken, Hallbosjön, Nyköping 28.3 (Sven Jonsson), 3 par Aspa, Nyköping 30.3 (Erik Asplund), 1 ex Flättsjön, Eskilstuna 10.5 (Kent Carlsson), 1 ex Hagbysjön-Udden, Eskilstuna 11.5 (Anna Struwe), 2 ex Ålsäters viltvatten, Katrineholm 9.6 (Bernt Andersson), 30 ex mot SV Valnaren, Strängnäs 10.10 (Annika Byskata, Karl-David Arvidsson), 2 ex Solöfålden, Fogdö, Strängnäs 12.10 (Kent Söderberg) och 4 ex Eksåg, Söderfjärden, Strängnäs 14.10 (Lars Broberg).

De senaste åren har 40-50 häckningar rapporterats. De två senaste åren har dock antalet halverats. En minskning eller bristande rapportering?

PRUTGÅS Branta bernicla

30 ex Hävringe, Oxelösund 25.9 (Kalle Brinell, Leif Nyström), 18 sträckande ex Enskär 27.9 (Hartsö-Enskärs fstn) och 77 sträckande ex Enskär 8.10 (Hartsö-Enskärs fstn).

Sträckande prutgäss ses årligen i större eller mindre omfattning i skärgården. Årets antal är något mindre än normalt.

GRAVAND Tadorna tadorna

Häckningar:

Två kullar Enskär, Nyköping (Lennart Wahlén), 3 häckningar Strandstuviken, Nyköping (Kalle Brinell) och 1 häckning Brannäs våtmark Oxelösund (Jan Gustafsson).

Inlandet: Ett par Tandlaviken, Eskilstuna 18.5 (Brita och Gösta Nilsson).

Gravanden verkar ha en stadig stam om 5 - 10 häckande par. Enstaka ex ses årligen i inlandet.

BLÄSAND Anas penelope

En hona med fyra juvenila Gesta viltvatten, Stallarholmen, Strängnäs 28.6 (Patrik och Kent Söderberg).

Endast den tredje kända häckningen i Sörmland. De tidigare var vid Ärla 1955 och Ålspångaviken 1985. Nästan årligen ses dock bläsand under häckningstid.

SNATTERAND Anas strepera

Häckningar:

Två kullar Brannäs, Oxelösund 1.8 (Jan Sjöstedt).

En stor flock om 100 ex Strandstuviken, Nyköping 1.8 och 21.8 (Mikael Ackelman, Kalle Brinell).

Mindre än 10 kända häckningar finns. Snatterand är en sparsam häckfågel i Sörmland, men har ökat något under senare år. Flocken i Strandstuviken är den största rapporterade.

KRICKA Anas crecca

Häckningar:

En hona med fyra juvenila Valnaren, Strängnäs 20.6 (Kent Söderberg), 1 hona med 4 juvenila Näshtulta-

sjön-Lillsundet, Eskilstuna 3.7 (Christopher W Larsson) och ett ex skrämnd från bo Lövsund, Runtuna, Nyköping 20.6 (Kjell Karlsson).

Vinter:

En hane Krutbruket, Åker, Strängnäs 31.1 och 13.2 (Leif Karlsson, Patric och Kent Söderberg).

En större flock med 415 ex Näsnaren, Katrineholm 12.9 (Agne Swenzén).

Några få häckningar rapporteras varje år, vilket knappast avspeglar förekomsten i Sörmland. Ses regelbundet dock inte årligen på vintern. De flesta görs vid kusten. Inlandsfynd är ovanliga.

AMERIKANSK KRICKA

Anas crecca carolinensis (2-1)

Komplettering från 1998: En hane Vadsjön, Husby-Oppunda, Nyköping 26.4 (Daniel och Stefan Bengtsson).

Tredje fyndet av denna amerikanska ras. De tidigare var 1976 och 1993.

STJÄRTAND *Anas acuta*

Inga observationer under häckningstid.

ÅRTA *Anas querquedula*

Häckning: En hona med fyra juvenila Brannäs, Oxelösund 1.8 (Jan Sjöstedt).

I övrigt 30 rapporter med par och hanar från 20 lokaler under häckningstid.

Fjärde häckningen. Samtliga häckningar har skett under 1990-talet. Betydligt färre rapporter än tidigare, dock från i stort sett lika många lokaler. Rapporterna är spridda över hela Sörmland.

SKEDAND *Anas clypeata*

Häckningar och misstänkta häckningar:

En kull Ålsäters viltvatten, Katrineholm (Urban

Rundström, Tomas Strid), 2 par och 1 hane Labro ängar, Nyköping 8.5 (Ulf Andersson), 1 par intill Linuddens naturreservat., Nyköping 9.5 (Ulf Andersson) och 1 par och 2 hanar Lövsund, Nyköping 16.5 (Ulf Andersson).

Skedand ses regelbundet under häckningstid och numera konstateras årligen enstaka häckningar.

RÖDHUVAD DYKAND *Netta rufina* (4-1)

En hane Häggånsviken, Tullgarn, Järna 6.9-16.9 (Stefan Clason, Stefan Bengtsson, Erik Asplund).

Fjärde fyndet i Sörmland. De tidigare har varit två honor och ett par. Samtliga under 1990-talet och vid kusten. Rödhuvad dykand är en populär parkfågel, men häckar så nära som i norra Tyskland.

BRUNAND *Aythya ferina*

Häckningar:

En hona med två juvenila ex Kvarnsjön, Mariefred 6.6 (Johan Skutin), 1 hona med 7 juvenila ex Vadsjön, Husby-Oppunda, Nyköping 1.7 (Göran Andersson) och 1 hona med 7 juvenila ex Ålsäters viltvatten, Katrineholm 16.7 (Håkan Lernefalk).

Övrigt:

Tre par viltvatten vid Dagsnäsön 3.6 (Ulf Andersson), 2 hannar och 1 hona Målsåkersviken, Ytterselö, Strängnäs 6.6 (Fredrik Ellin) och 722 ex Näsnaren, Katrineholm 15.8 (Anders Nothagen).

Efter några år utan häckningar, är årets tre häckningar glädjande. De senaste häckningarna skedde i Näsnaren. I Näsnaren ses regelbundet stora flockar med främst hannar i månadsdkiftet juli-augusti.

VIGG *Aythya fuligula*

Tre till fyratusen ex Horn, Nyköping 1.1 (Jukka Väyrynen, Katarina Boström, Per Flodin), 5-9 000 ex Helgövik, Nyköping 10.1-3.2 (Lennart Wahlén), 15 000 ex Hartsöarkipelagen, Nyköping 17.2 (Göran Altstedt), 6-7 000 ex Brannäshalvön, Oxelösund 19.2 (Jan Sjöstedt), 1358 ex Näsnaren,

Katrineholm 15.8 (Agne Swenzèn, Anders Nothagen), 2500-5 000 ex Sjösaviken, Nyköping 21.11-28.11 (Jan Karlsson, Jan Sjöstedt) och 5 000 ex Örsbaken, Brännäs, Oxelösund 26.12 (Mathias Andersson, Tommy Karlström).

Stora flockar samlas vintertid ute vid kusten. Under hösten ses numera regelbundet stora flockar i Näsnaren.

BERGAND *Aythya marila*

6-700 ex Helgövik, Nyköping 10.1-3.2 (Lennart Wahlèn) och 200-210 ex Strandstuviken, Nyköping 5.5-8.5 (Jan Karlsson, Göran Andersson, Tommy Karlström).

Inlandet: Två till fem ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 5-16.11 (Hjördis Carlsson, Leif Carlsson, Anna Struwe).

Enstaka ex brukar ses i inlandet främst under höstarna.

EJDER *Somateria mollissima*

4500 ex sträckte Hartsöarkipelagen 20.3 (Göran Andersson).

PRAKTEJDER *Somateria spectabilis* (24-1)

En hane Hävringe, Oxelösund 10.4 (Jan Gustafsson), 1 hane Grässkären, Oxelösund 25.4-28.4 (Leif Nyström) och 1 hane Hävringe, Oxelösund 30.5-1.6 (Olle Pers, Jörgen Israelsson, Göran Andersson).

Troligen samma fågel som har rapporterats. De flesta observationer görs i april och maj.

ALFÖRRÄDARE *Polystica stelleri* (38-4)

En adult hona Femöre huvud, Oxelösund 8.4 (Tomas Larsson) och 1 adult hona med 2 juvenila Strandstuviken, Nyköping 8.8-14.8 (Göran Andersson, Per Flodin, Jan Sjöstedt).

Ses numera årligen vid kusten.

ALFÅGEL *Clangula hyemalis*

1-2 ex Tosteröbron, Strängnäs 21.3-22.3 (Markku Kemppi, Kent Söderberg), 1 hane Kringlöt, Söderfjärden, Eskilstuna 25.4 (Kent Carlsson) och 1 par Skudern, Flen 17.5 (Jukka Väyrynen).

Flera år i rad nu med få inlandsrapporter.

SJÖORRE *Melanitta nigra*

Kusten:

Två ex Fiskehamnen, Oxelösund 13.2 (Tommy Karlström), 1 ex Hartsöarkipelagen 20.3 (Göran Andersson), 5 ex Lillrö, Hartsöarkipelagen 6.5 (Lennart Wahlèn), 1 ex Femöre huvud, Oxelösund 8.5 (Göran Andersson, Tommy Karlström), 35 ex Enskär 27.8 (Lennart Wahlèn), 3 ex Enskär 19.9 (Göran Altstedt), 2 ex Hävringe, Oxelösund 25.9 (Kalle Brinell, Leif Nyström), 1-3 ex Enskär 6-7.11 (Göran Andersson) och 1 ex Örsbaken, Oxelösund 13.11 (Tommy Knutsson).

Inland:

En hona Näsnaren, Katrineholm 2.5 (Erik Bjurell), 3 ex Söderfjärden, Strängnäs 2.5 (Björn Carlsson), 1 par Skudern, Flen 4.5 (Jukka Väyrynen), 21 rastande och 90 sträckande Eksågstornet, Söderfjärden, Strängnäs 5.5 (Kent Söderberg), 8 ex Sundbyholmsarkipelagen, Eskilstuna 9 och 17.5 (Karolina Bodlund, Pedro Haglund), 16 ex Söderfjärden, Strängnäs 22.9 (Kent Söderberg) och 30 ex Gagnhäll, Fiskeboda, Katrineholm 25.9 (Anders Nothagen).

Årets rapporter av normal omfattning. De flesta ses under vårsträcket och i början på maj.

SVÄRTA *Melanitta fusca*

En hona med 58 juvenila Vattungarna, Oxelösund 21.8 (Leif Nyström).

Vinter:

Två ex Garkast, ytterskärgården, Nyköping 7.1 (Lennart Wahlèn), 2 ex Hartsöarkipelagen, Nyköping 21.2 (Lennart Wahlèn) och 1 ex Femöre huvud, Oxelösund 14.12 (Lennart Wahlèn).

Inlandet:

Ett par Eksågstornet, Söderfjärden, Eskilstuna 16.4 (Kent Söderberg) och 24 ex Granfjärden S om Gimpelstenarna, Mälaren, Strängnäs 25.9 (Markus Rehnberg)

Inga rapporterade häckningar. Arten tycks fortsätta att minska och kanske försvinner som häckfågel i Sörmland. Inlandsobservationer är numera årliga.

SALSKRAKE *Mergus albellus*

30 ex Snäckviken, Nyköping 1.1 (Tommy Karlström, Mattias Andersson), 70 ex Stjärnholmsviken, Oxelösund 17.1 (Jan Sjöstedt), 1 hane tillsammans med en kniphona Västermalma, Ludgo, Nyköping 9.5-24.5 (Kjell Karlsson, Ulf Andersson) och 210 ex Näsnaren, Katrineholm 14.11 (Anders Nothagen).

Den största flocken som noterats i Sörmland. Antalet rastande salskrakar har ökat under 90-talet i Näsnaren.

SMÅSKRAKE *Mergus serrator*

Ett par Nasen, Eskilstuna 25.4 (Brita och Gösta Nilsson), 1 par Högsåter, Tisnaren, Vingåker 2.5 (Lars Johansson), 1 hane Klemmingen, Nyköping 2.5 (Ulf Andersson), 1 hane 5.5 Eksågstornet, Söderfjärden, Strängnäs 5.5 (Kent Söderberg), 2 par och 3 ex Granfjärden, Gimpelstenarna, Strängnäs 6.5 (Thomas Pettersson), 1 par Söderfjärden, Strängnäs 15.5 (Magnus Brandel), 2 hanar Råfs-garn, Eskilstuna 6.6 (Karolina Bodlund, Pedro Haglund) och 1 hane Äspholmen, Mälaren, Eskilstuna 6.6 (Karolina Bodlund, Pedro Haglund).

Ytterligare ett år utan några rapporterade häckningar i inlandet.

STORSKRAKE *Mergus merganser*

Åttahundra ex Eksågstornet, Söderfjärden, Strängnäs 23.11 (Kent Söderberg), 700 ex Rokaudd,

Överselö, Strängnäs (Kent Söderberg, Fredrik Ellin) och 2000 ex Pålsundet, Mörköbron, Järna 11.12 (Tomas Strid).

Återigen ett år med få rapporter.

BIVRÅK *Pernis apivorus*

Sex konstaterad häckning, 8 spelflygande bivråkar, 10 par på lämplig häcklokal under häckningstid och 14 ex under sommarmånaderna juni-juli blev millenniets sista häcknings resultat.

RÖD GLADA *Milvus milvus* 56-2

Ett ex N om Åkers Trafikplats E:20 21.4 (Bernt Larsson, Kalle Källebrink), 1 ex Horn, O Nyköping 22.8 (Jan Karlsson), 1 ex Stjärnholm, Solvidd SV Oxelösund 22.8 (Jan Gustafsson).

BRUN GLADA *Milvus migrans*

1 ex O Svanviken, Nyköping 30.4 (Lennart Wahlén).

HAVSÖRN *Haliaeetus albicilla*

Inlandshäckning:

En juv ringmärktes 28.5. Det är den första konstaterade inlandshäckningen på många år. Sommarobs: 1 juv Öknasjön, Härad 5.6 (Staffan Hellbom), 1 subad Nasen, Eskilstuna 7.7-30.7 (flera observatörer), 1 juv mot SV Hyndevadsström, Eskilstuna 24.7

Som vanligt görs det många inlandsobservationer runt Mälaren under vintermånaderna jan-mars samt i december. Största ansamlingen sågs runt Fogdö N Strängnäs. Den 11.2 sågs 5-8 ex i området Hässelbyholm-Rällingeviken (Lars Broberg) och under mars månad kunde 21 ex räknas vid Gimpelstenarna, Granfjärden (Åke Andersson).

BRUN KÄRRHÖK *Circus aeruginosus*

Häckning: 27 par med säker häckning rapporterades under 1999.

Övrigt observerad på 16 lokaler under häckning-perioden med både par och enstaka individer.

Fortsatt märkning i Söderfjärden. I år 19 revir, 10 revir i Strängnäs kommun, varav 17 par med ungar. Under året ringmärktes 45 ungar, därmed har 1024 ungar ringmärkts sedan 1944.

BLÅ KÄRRHÖK *Circus cyaneus*

Vinterobservation:

En hona Björkarösund, Mörkö 9.1-14.2 (Jan Oldebring), 1 hona Örstadskärret, Eskilstuna 22.1 (Anna Struwe), 1 ad hane Sillekrog, Nyköping 20.2 (Nils Nilsson), 1 ungfågel Brandholmen, Nyköping 31.12 (Leif Nyström, Tomas Larsson)

En sommarobservation gjordes vid Kilenkorset, O Strängnäs 11.8, troligen en tidig höststräckare.

Övrigt allmän sträckfågel under både höst- och vårsträcket över hela rapportområdet.

DUVHÖK *Accipiter gentilis*

Ingen häckning rapporterad 1999 men observerad under häckperioden med flera ex på flera lokaler i rapportområdet som tyder på häckning, samt regelbunden under vår- och höststräcket.

ORMVRÅK *Buteo buteo*

Vinterobservationer med fler än ett ex:

Fem ex observerades under en rundtur på Fogdö, N Srängnäs 1.1 (Lars Broberg), 2 ex Skäggesta, Åker 1.1 (Patrik & Kent Söderberg). Under tiden 1.1-20.2 gjordes många observationer på Norra Mörkö, som mest sågs 10 ex 20.2 (Ulf Modin, Erik Asplund, Örjan Jitelius m.fl.), 3 ex Pilkrog, Järna 2.1 (Jan Oldebring), 2 ex Mac Donalds, Nyköping 3.1 (Jörgen Israelsson), 2 ex Erkan, V Nyköping 4.1 (Jonny Werdin), 2 ex Lindö, Runtuna 9.1 (Kjell Karlsson), 2 ex Höketorp samt Hofsta, Björkvik 10.1 (Anders Nothagen), 2 ex St. Malms Kyrka, O Katrineholm 17.1 (Göran Andersson), 3 ex Bettna, NV Nyköping 23.1 (Göran Andersson), 2 ex Pilrogsviken, Järna 13.2 (Stefan Clason), 4 ex

Hässelbyholm 12.2-18.2 (Barbro Hedström), 3 ex Segersta, Runtuna 14.2 (Kjell Karlsson), 3 ex Solö, Fogdö 27.2 (Magnus Brandel), 7 ex observerades mellan Berg och Åsa, Ytteraselö 28.2 (Fredrik Ellin), 1-2 ex Bergshammar, V Nyköping 4.12-19.12 (Kalle Brinell), 2 ex Rokaudd, Överselö, Strängnäs 27.12 (Fredrik Ellin), 5-6 ex Norra Mörkö 31.12 (Martin Bergström),

Från ovan rapport kan läggas till cirka 50 ormvårkar som är rapporterade med 1 ex från olika lokaler i rapportområdet under dec, jan-februari. Totalt rör det sig om fler än 100 övervintrande ormvårkar, vilket är en onormalt hög vintersiffra.

FJÄLLVRÅK *Buteo lagopus*

Vinterobservationer med fler än ett ex:

Tre ex Segersta, Runtuna 1.1 (Kjell Karlsson), 2 ex Björksund, Tystberga NO Nyköping 3.1 (Göran Altstedt), 2 ex Brunsta inustriområde, Eskilstuna 18.1 (Mati Nömm). Flera ex rapporteras från Norra Mörkö under tiden 9.1-28.2 med som mes 6 ex 27.2 (Jan Oldebring, Örjan Jitelius), 1-2 ex Svanviken, Nyköping 19.1-20.2 (Göran Andersson, Lennart Wahlén), 5 ex Segersta, Runtuna 14.2 (Kjell Karlsson), 3 ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 15.2 (Ilva Hansson), 2 ex Måsnaren, Södertälje 17.2 (Daniel Bengtsson), 3 ex Kristineholm, Täckhammar, N Nyköping 18.2 Lennart Wahlén), 2 ex Sigurdsristningen, Sundbyholm, N Eskilstuna 18.2 (Hans Bergström), 3 ex Oppeby säteri Bälinge NO Nyköping 18.2 (Tommy Pettersson), 2 ex fältstationen Röddrommen, Söderfjärden 20.2 (Lars Eriksson), 3 ex Jäders kyrka, Eskilstuna 20.2 (Lars Eriksson), 2 ex Väderbrunn, NV Nyköping 24.2 (Sven Jonsson), 2 juv mellan Berg och Åsa, Ytteraselö 28.2 (Fredrik Ellin), 2 ex Stensjön, St. Malm, O Katrineholm 5.12 (Stefan Clason), 2-4 ex Bergshammar, V Nyköping 4.12-12.12 (Kalle Brinell), 1-2 ex Gorsingeholm, Strängnäs 19.12-29.12 (Kent Söderberg, Leif Karlsson), 4 ex norra Mörkö 31.12 (Martin Bergström).

Totalt har minst 70 fjällvråkar övervintrat i rapportområdet vilket borde vara rekord.

KUNGSÖRN *Aquila chrysaetos*

Ett ex flygande mot N Abborrberget, Strängnäs 13.1 (Lars Thor), 1 ex Östra centrala Nyköping 23.1 (Ola Jonsson), 1 ung Vadsjön, Husby-Oppbunda 5.2 (Jonny Werin), 1 ad Soptippen, Eskilstuna 7.2 (Mati Nömm), 1 ex Valnaren, Länna, S Strängnäs 19.2 (Per Carlsson), 1 ex Femöre huvud, S Oxelösund 28.2 (Hans-Erik Adolfsson), 1 ex Lund, Stigtomta 5.4 (Kjell Karlsson), 1 juv 1 ad Rokaudd, Överselö, N Strängnäs 26.4 samt 1 juv 27.4 och 28.4 (Rickard Sellberg), 2 juv sträckande mot S Horn, O Nyköping 17.10 (Nils Nilsson), 1 ex flygande mot S Abborrberget, Strängnäs 6.11 (Lars Thor), 1 ex Lundby, Fogdö, Strängnäs 2.12 samt 1 ex Rosöga, Härad 6.12 (Bo Lidholm), 1 juv Hässelbyholm, Fogdö, Strängnäs 7.12 (Kent Söderberg), 1 ad mellan Tystberga, Björksund, O Nyköping 26.12 (Bo Altstedt), 1 juv Hannsjön, Jönåker 29.12 (Kalle Brinell, Leif Nyström)

FISKGJUSE *Pandion haliaetus*

Häckning: 15 säkra häckningar rapporterade 1999.

Under 2001 kommer fiskgjuse att vara riksinventeringsart så spana gärna lite extra i år efter lämpliga häcklokaler. Vi borde ha fler häckningar i vårt rapportområde än 14 par.

AFTONFALK *Falco vespertinus* 34-4

En ad hane Valla, O Katrineholm 8.5-17.5 (Håkan Lernefalk, Olle Pers m.fl.), 1 hane Scaniarinken, Södertälje 16.9

TORNFALK *Falco tinnunculus*

Två lyckade häckningar konstaterade i rapportområdet 1999.

Vinterobservationer:

En hane dec-mars, Eskilstuna (Mattinen), 1 ex Grinda, Fogdö 3.1 (Leif & Agneta Ekblom), 1 ex Ytterjärna, Pilkrog 9.1 (Lennart Magni), 1 hona Sandasjön N Mörkö 17.1 (Stefan Clason), 1 hona Bergshammar, V Nyköping 4.12 (Kalle Brinell), 1 ex Österåker SV Katrineholm 14.12 Anders

Nothagen), 1 hane Österåker, Vingåker 18.12 (Anders Nothagen), 1 ex Läggesta, Mariefred 19.12 (Kent Söderberg)

Ett par sågs V Valla, O Katrineholm 11.5-16.5 (Göran Andersson, Jukka Vaärynen). För övrigt observerades tornfalk på 8 lokaler i Södermanland. Även i år uteblev häckningen i Domkyrkotornet, Strängnäs (Lars Broberg)

LÄRKFALK *Falco subbuteo*

Endast 3 säkra häckningar är noterad från rapportområdet 1999, 4 par observerades under häckningstid på lämpliga lokaler och i övrigt är enstaka individer observerad på 12 lokaler.

Jämfört med 1998 är det en kraftig nedgång då 9 säkra och 6 troliga häckningar rapporterades.

PILGRIMSFALK *Falco peregrinus*

En adult Skåraviken, Hallbosjön, V Stigtomta 11.4 (Ulf Hagström), 1 ex sträckande Marviken, Bushyttan SV Oxelösund 26.4 (Leif Nyström), 1 ad sträckande Örstignäs, SO Nyköping 4.5 (Kalle Brinell), 1 ex sträckande Sjösa, Nyköping 30.4 (Göran Altstedt), 1 ex Skåraviken, Stigtomta 9.5 (Jörgen Israelsson), 1 ad hona Skåraviken, Hallbosjön 21.8 (Jan Oldebring), 1 ad Djulönäs, Katrineholm 28.8 (Lars Davner), 1 ad Horn, O Nyköping 29.8 ((Jan Karlsson), 1 ex Örstignäs, SO Nyköping 29.8 (Jan Sjöstedt), 1 ex Sjösa gård, Nyköping 10.9 (Göran Altstedt), 1 ex Skåraviken, Hallbosjön, V Stigtomta 12.9 (Göran Andersson), 1 ex mot O Slagsta, Eskilstuna 17.9 (Lennart Bolund), 1 ex Lidaön, Valdemaren, SV Flen 28.9 (Mattias Andersson), 1 ex Strandsuviken, SO Nyköping 28.9 (Tomas Larsson), 1 ex Häggnäsviken, Tullgarn 18.9 (Linus Jonsson), 1 ex Norra Mörkö 19.9 (Örjan Jitelius), 1 juv Tullgarnsnäs 19.9 (Stefan Clason), 1 juv Stenkvistafälten, Eskilstuna 21.9 (Ilva Hanson) samt 1 ad på samma lokal 26.9 (Ilva Hansson), 1 ad Hartsö-Enskaär fågelstation 27.9 (Urban Rundström, Lillemor Däckfors, Anita Eriksson), 1 ad hane Horn O Nyköping 29.9

(Tomas Larsson, Jörgen Israelsson), 1 ex Horns båtvarv, O Nyköping 9.10 (Jan Gustafsson, Anki Andersson), 1 ex Årbyskogen, Eskilstuna 16.10, 1 sträckande mot S vid Horns båtvarv, O Nyköping 17.10 (Nils Nilsson), 1 ex Örsbacken, NO Oxelösund 13.11 (Tommy Knutsson), 1 ung Sättersta, Gärdesta, NO Nyköping 28.11 (Jan Sjöstedt)

Som vanligt en ojämn fördelning av observationer i år endast 5 vårobsar och cirka 19 höstobsar, med reservation för dubbelräkning.

VAKTEL *Coturnix coturnix*

Ett ex Täckhammars bro N Nyköping 19.5 (Ola Jonsson), 1 ex Sörby, Runtuna N Nyköping 28.5 (Lennart Wahlén), 1 ex Råby-Rekarne k:a V Eskilstuna 8.6 (Bo Gustafsson), 1 ex Lundbysjön SO Eskilstuna 9.6 (Kent Karlsson), 4-5 ex Stensjön St. Malm O Katrineholm 11-29.6. Troligen utplanterade. (Bernt Andersson), 1 ex Vingslörs gård Eskilstuna 12.6 (Lars Eriksson), 2 ex Österåker k:a V Katrineholm 12.6 (Henry Johansson), 1 ex Malmby, Strängnäs 12.6 (Bernt Andersson), 2 ex Visen, Vingåker 17.6 (Lillemor Däckfors), 1 ex Runtuna k:a N Nyköping 20.6 (Jonny Werdin), 1 ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 25.6 (Joachim Strengbom), 1 ex SV Grindstugan, Tullgarn 26.6-23.7 samt samma fågel vid Västerviken, Tullgarn 29.7-5.8 (Pelle Palm), 1 ex Vinsbro, 1 km S Dunkerskyrka, Malmköping 27-29.6 (Jukka Värynen, Tommy Karlström), 1 ex Mellan Ökna/Ekensholm NV Malmköping 29.6 (Tommy Karlström), 1 ex Marieberg, Björkvik 3-8.7 (Agne Swenzén), 1 ex Nora, Mörkö 12.8 (Mats Blomstedt).

Totalt 22 ex vilket skulle kunna vara femdubblat om gårdarna satte ut fler än de gör idag. Som mest 5 ex vid Stensjön St. Malm där man troligen också sätter ut vaktel. De flesta observationer är runt gårdar där man vet att vaktel sätts ut, annat kan man bara gissa. Detta gör det omöjligt att ha någon koll huruvida vakteln ökar i vilt tillstånd med egen fortplantning.

VATTENRALL *Rallus aquaticus*

Vinter: Klassiska Reningsverket på Brandholmen i Nyköping hyste denna vinter de enda vattenrallarna med två ex representerade under tiden 1.1-27.2 (Per Eriksson, Katarina Boström mfl).

SMÅFLÄCKIG SUMPHÖNA *Porzana porzana*

Ett ex Övre Jägern, Flodafors NO Katrineholm 5-6.5 (Håkan Lernefalk), 1-4 ex Sätterstamaden NO Nyköping 5-28.5 (Lennart Wahlén), 1-3 ex Valnaren, Länna 15-17.5 (Patric o Kent Söderberg, Göran Andersson), 1 ex Borsökna träsk, Eskilstuna 12-20.5 (Krister Bergh), 1 ex Bålen, Vingåker 21.5 (Lillemor Däckfors), 1 ex Hollandetsjön, Gåsinge Gnesta 28.5 (Lennart Wahlén), 2 ex Norrtunasjön, Frustuna Gnesta 28.5 (Lennart Wahlén), 2 ex Lövsund, Runtuna 28.5-19.6 (Kjell Karlsson, Örjan Jitelius), 1 ex Aspa, Ludgo N Nyköping 31.5 (Kalle Brinell), 1 ex Gorsingeholm, Strängnäs 12.6 (Bernt Andersson), 1 ex Mörtsjön, Länna 14.6 (Leif Karlsson), 1 ex Öljaren, Österåker 12-27.6 (Lillemor Däckfors, Agne Swenzén), 1 ex Östra Vingåker 27.6 (Agne Swenzén), 2 ex Algö, Överselö (Mats Rönngren).

22 ex att jämföra med förra årets 16ex. Antalet pendlar och är helt normalt.

MINDRE SUMPHÖNA *Porzana parva*

1 ex Barvalappen, Söderfjärden O Strängnäs 16.5 (Joakim Strengbom).

I stort sett alla observationer har varit från nordvästra delen av rapportområdet de senaste åren.

KORNKNARR *Crex crex*

1-2 ex Aspa Ludgo N Nyköping 17-29.5 (Ola Jonsson), 1-2 ex Svanviken V Nyköping 19.5-29.5 (Ola Jonsson), 1 ex Ringvägen, Torshälla 26.5 (Lars Eriksson), 1 ex Kyrksjön, Björnlunda 28.5 (Lennart Wahlén), 1 ex Norrholmslunden, Söderfjärden Mälaren 28.5 (Lars Broberg), 1 ex Lövsund, Runtuna 29.5-14.6 (Kjell Karlsson, Lennart Wahlén), 1

ex Sjösa Gård O Nyköping 31.5 (Jan Gustafsson), 1 ex Häckelsta O Skundern NV Malmköping 31.5 (Jukka Väyrynen), 1 ex Örstadskärret SO Eskilstuna 9.6 (Kent Karlsson), 1 ex Ärendal S Gnesta 9.6 (Bertil Karlsson), 1 ex Oaxenvägen, Mörkö S Järna 10.6 (Stefan Bengtsson), 1 ex Svärta gård N Nyköping 12.6 (Kjell Karlsson), 1 ex Lindö N Selaön 12-20.6 (Gösta Reiland), 1 ex V Borsökna, Eskilstuna 27.6 (Solweig Blomkvist), 1 ex Ånga gård O Nyköping 7-9.7 (Hans Westerberg), 1 ex Kilsfrölunda, Överselö 12.7 (Mats Rönngren), 1-2 ex Qvartinge S Mariefred 14-19.7 (John Skutin), 1 ex Skogshall, Svärta O Nyköping 18.7 (Göran Altstedt).

Kornknarren verkar ha ökat. Under slutet av 90-talet har antalet rapporter mer än dubblerats. Årets 21 ex är i snitt med förra året men bara för fem-sex år sen hade vi inte mer än 5-10 ex.

RÖRHÖNA *Gallinula chloropus*

Häckning: Ett par med 8 juv Noppkärr NO Jönåker 1.5 (Sven Jonsson), 1 par med 5 juv Brannäs våtmark, Oxelösund 1.8 (Jan Sjöstedt mfl), 1 par som fick ut 9 juv på två kullar Anderslunds koloniområde, Nyköping (Sven Jonsson), 2 juv Nasen, Barva 5.9 (Brita o Gösta Nilsson).

Övriga:

Ett ex Valnaren, Länna 5.4 (Markku Kemppi), 1 ex Ytterjärna, Nibble 20.5 (Lennart Magni), 1 ex Lindammarna, Södertälje 31.5 (Lennart Magni), 1-2 ex Ekeby våtmark 15.7-30.9 (Lars Eriksson mfl), 1 ex Ålsäter 18.7 (Lillemor Däckfors), 1 ex Örsundsbron, Barva 17.10 (HjördisKarlsson).

Fyra häckningar är normalt för vårt område men borde det inte vara fler?

TRANA *Grus grus*

Sammanlagt 18 häckningar med som mest 5 par vid Söderfjärden (Lars Broberg mfl). Därtill ett antal par som setts runt sjöar under året som vi inte vet resultatet av.

STRANDSKATA *Haematopus ostralegus*

Två par med pull/juv observerade under häcknings-tid på två platser i inlandet: 2 pull vid Bogstenen, Galten, Mälaren, Kungsör 14.5 (Thomas Pettersson) och 1 juv Dejholmen, Yngaren 16/6 (Gunnar Johansson).

MINDRE STRANDPIPARE *Charadrius dubius*

Flera par observerade i rapportområdet på lämpliga häckningsplaster under april-juni. En häckning rapporterad: 1 par med 1 juv vid Anells täckt, Bic (Lillemor Däckfors).

Det verkliga antalet häckningar är mångdubbelt större då många observerade par på lämpliga häckningsplatser inte följs sommartid eller rapporteras.

STÖRRE STRANDPIPARE *Charadrius hiaticulus*

Ingen inlandshäckning rapporterad. Tidigare år endast något eller några få häckande par rapporterade från inlandet.

FJÄLLPIPARE *Charadrius morinellus* (34-1)

En vårobservation: 13 ex S Fågelsta, Julita (Anders Nothagen).

Fjällpiparen är ytterst sparsam i rapportområdet med enstaka observationer per år, oftast i september. Möjligen också förbisedd då de kan rasta med enstaka individer på oplöjda fält var som helst i landskapet. 13 ex är högsta antalet som påträffats i landskapet.

LJUNGPIPARE *Pluvialis apricaria*

Större flockar påträffade under året: 130 ex Sofieberg, Kjula 25.4 (Barbo Hedström), 135 ex Gorsingeholm, Strängnäs 3.5 (Bertil Karlsson), 220 ex Sandasjön, Mörkö 8.5 (Jan Oldebring), 120 ex Julita 8.5 (Anders Nothagen), 100 ex Brännelund, Jäder 8.5 (Leif Carlsson), 150-600 ex Valla, Katrineholm 8-14.5 (Göran Andersson, Joakim

Strengbom), 150-200 ex Viby-Sofieberg, Kjula (Barbro Hedström) och 122 ex Gorsingeholm, Strängnäs (Leif Karlsson).

KUSTPIIPARE *Pluvialis squatarola*

Två vårobservation: 2 ex Strandstuviken 2.6 (Jan Sjöstedt) och 1 ex Ålsäters viltvatten 8-10.6 (Bernt Andersson, Urban Rundström).

Två inlandsobservationer under höststräcket: 1 ex Ålsäters viltvatten 16.9 (Håkan Lernefalk) och 1 ex sträckande Örsundet, Jäder 26.9 (Lars Broberg).

KUSTSNÄPPA *Calidris canutus*

Inga vår- eller inlandsobservationer rapporterade.

SANDLÖPARE *Calidris alba*

7-17 ex Yttre Hartsö-arkipelagen 1-14.8 (Lennart Wahlén, Göran Altstedt, Göran Andersson), 1 ex Vattungarna, Oxelösunds skärgård 4.8 och 2 ex på samma lokal 25.8 och 5-11.9 (Leif Nyström, Kalle Brinell). 1 ex Strandstuviken 18.9 (Mickael Ackelman).

Sandlöparen är tillsammans med myrsnäppan den mest sparsamma arktiska vadaren under såväl vårsom höststräck. De observationer som görs gäller oftast sträckande eller rastande individer i ytterskärgården och då ofta under sensommar och höst.

SMÄSNÄPPA *Calidris minuta*

En vårobservation: 1-3 ex Strandstuviken 24-25.5 (Jan Sjöstedt).

Inlandsobservationer under höststräcket: 1-2 ex Ålsäters viltvatten 7.8 och 19-28.8 (Marianne Mattiasson, Lillemor Däckfors, Håkan Lernefalk). 1 ex Berga viltvatten, Vingåker 14-16.8 (Lillemor Däckfors).

MOSNÄPPA *Calidris temminckii*

Vårobservationer inlandet: 1-6 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 13-23.5 (Kent Carlsson), 3-6 ex Flo-

den, Flodafors 17-19.5 (Håkan Lernefalk, Göran Andersson), 4 ex Gesta viltvatten, Stallarholmen 19.5 (Kent Söderberg) och 4 ex Kjula reningsverk 23.5 (Magnus Brandell).

Sensommarobservationer inlandet: 1 ex Skåraviken, Hallbosjön 21.7 (Jörgen Israelsson), 2 ex Vadsjön 9.8 (Per Flodin), 1 ex Berga viltvatten, Vingåker 23.7 och 13.8 och 3 ex på samma lokal 21.8 (Lillemor Däckfors). 1 ex Ekeby våtmark 11.8 (Kent Carlsson) och 1-2 ex Ålsäters viltvatten 18.7 och 21-24.8 (Håkan Lernefalk).

SPOVSNÄPPA *Calidris ferruginea*

Ingen vårobservation.

Inlandsobservationer under sommar/höst: 3-6 ex Ålsäters viltvatten 18-22.7 (Lillemor Däckfors, Håkan Lernefalk, Marianne Mattiasson) och på samma lokal 1 juv 10.8 (Jukka Väyrynen), 2-25 ex 19-28.8 och 2 ex 13.9 (Håkan Lernefalk). 1-2 ex Vadsjön 21-24.7 (Jörgen Israelsson, Göran Andersson), 2 ex Skåraviken, Hallbosjön 21-22.7 (Jörgen Israelsson, Göran Andersson), 4 ex Berga viltvatten, Vingåker 19-21.7 och 5 ex på samma lokal 21.8 (Lillemor Däckfors). 20 ex Skåraviken, Hallbosjön 21.8 (Jan Oldebring, Lennart Wahlén) och 4 juv Gesta viltvatten, Stallarholmen 19.9 (Kent Söderberg).

SKÄRSNÄPPA *Calidris maritima*

10-230 ex Hartsö-arkipelagen 21.1-3.4 (Lennart Wahlén, Jan Oldebring, Göran Andersson) och 50-150 ex Garkastområdet 7.1-2.4 (Göran Altstedt, Lennart Wahlén). 1-60 ex Vattungarna, Oxelösunds skärgård 11.9-30.12 (Leif Nyström, Kalle Brinell).

Skärnsnäppan är en regelbunden övervintrare i Sörmlands yttre skärgård med vanligtvis upp till några hundra individer. De första anländer i september/oktober och stannar på våren i avtagande antal fram till maj. Observationer längre in i kustbandet eller i inlandet är däremot extremt ovanligt.

KÄRRSNÄPPA *Calidris alpina*

Inga vårobservationer i inlandet.

Inlandsobservationer: 1 ex Vadsjön 1-5.7 (Göran Andersson) och på samma lokal 1 ex 21.7 (Jörgen Israelsson), 3 ex 9.8 (Per Flodin) och 4 ex 18.9 (Göran Anderson). 2-10 ex Ålsäters viltvatten 6-25.7 (Urban Rundström, Håkan Lernefalk, Lillemor Däckfors, Jukka Väyrynen), 40 ex Skåraviken, Hallbosjön 22.7 (Göran Andersson, Per Flodin), 1 juv Rossvik, Eskilstuna 9.8 (Kent Carlsson), 2 ex Berga viltvatten, Vingåker (Lillemor Däckfors), 1-8 ex Ålsäters viltvatten 21.8-16.9 (Håkan Lernefalk) och 15 ex på samma lokal 12.9 (Göran Andersson).

Större flockar: 100-300 ex Yttre Hartsö-arkipelagen 1-5.8 (Lennart Wahlén), 150 ex Vattungarna, Oxelösunds skärgård 11.9 (Leif Nyström, Kalle Brinell), 100 ex Enskär 18.9 (Göran Altstedt) och 100 ex Strandstuviken 24-26.9 (Jan Sjöstedt, Göran Altstedt).

MYRSNÄPPA *Limicola falcinellus*

Vårobservationer: 6 ex Strandstuviken 22-24.5 (Jan Oldebring, Ulf Andersson, Stefan Bengtsson).

Sommar- och höstobservationer: 1 ex Västerviken, Tullgarn 15-17.8 Ulf Modin, Martin Resare), 1 juv Tullgarnsnäs 18.8 (Stefan Clason), 1 ex Skåraviken, Hallbosjön 21.8 (Jan Oldebring, Lennart Wahlén) och 1 ex Strandstuviken 28.8 (Göran Altstedt).

Antalet observationer av normal omfattning för rapportområdet. Myrsnäppan är tillsammans med sandlöparen den mest sparsamma arktiska vadaren under vår- och höststräcket.

BRUSHANE *Philomachus pugnax*

Större flockar: Ca 100 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 9.5 (Brita och Gösta Nilsson).

DVÄRGBECKASIN *Lymnocyptes minimus*

Vårobservationer: 1 ex Pilkrogsviken 1.4 (Stefan Bengtsson, Stefan Clason, 1 ex Örstigsnäs 18.4 (Jan Sjöstedt), 1 ex Näsnaren 1.5 (Erik Bjurell), 1 ex Tullgarnsnäs 2.5 (Jan Oldebring, Stefan Clason) och 1 ex Örstigsnäs 2-4.5 (Lennart Wahlén, Kalle Brinell).

Höstobservationer: 2 ex Horns båtvarv 9.10 (Jan Gustafsson, Anki Andersson) och 1 ex på samma lokal 12.10 (Jan Carlsson). 1 ex Strandstuviken 13.10 (Ulf Andersson), 1 ex Skansundet, Mörkö 17.10 (Ulf Modin), 1 ex vid Jäder, Söderfjärden 20.10 och 26.10 (Lars Broberg).

ENKELBECKASIN *Gallinago gallinago*

Vinterobservationer: 1 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 11.1 (Lennart Wahlén).

Större flockar: 50 ex vid Ålsäters viltvatten 28.8 (Håkan Lernefalk).

DUBBELBECKASIN *Gallinago media* (43-5)

En vårobservation: 1 ex Svanviken, Nyköping 16.5 (Lennart Wahlén).

Höstobservationer: 1 ex Björkarösund, Mörkö 28.8 och 8.9 (Kristen Kåsby, Örjan Jitellius) och 1-2 ex Hägnäsviken, Tullgarn 4-11.9 (Stefan Bengtsson, Mats Nordin, Mats Blomstedt, Erik Asplund).

Arten är mycket sparsam under sträcket med ca 1-5 ex per år.

MORKULLA *Scolopax rusticola*

1 ex Nynäs 5.12 (Göran Altstedt).

RÖDSPOV *Limosa limosa* (83-5)

1 ex Lövsund 16.5 (Kjell Carlsson), 1 ex Marieberg, Björkvik 18.5 (Håkan Lernefalk), 1 ex Berga viltvatten, Vingåker 4.8 (Lillemor Däckfors), 1 ex Strandstuviken 12.9 (Stefan Bengtsson) och 1 juv

på samma lokal 19-30.9 (Göran Andersson, Leif Nyström, Jan Sjöstedt).

Rödspoven är en årlig rastare i landskapet utan någon känd häckning. Antalet observationer av rastande individer har ökat under de senaste åren både vår och höst.

MYRSPOV *Limosa lapponica*

Vårobservationer: 1 ex Skåraviken, Hallbosjön 3-4.5 (Marianne Mattiasson, Lennart Wahlén), 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 13.5 (Kent Carlsson) och 1 ex Strandstuviken 22.5 (Ulf Andersson).

Inlandsobservationer sommar/höst: 2 ex Berga viltvatten, Vingåker 16.7, 1 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 16-18.7 (Håkan Lernefalk, Lillemor Däckfors), 1 ex Vadsjön 24.7 (Göran Andersson) och 4 sträckande mot V Pottskär, Tumbo 8.8 och 9.8 (Hjördis Carlsson, Barbro Hedström, Lars Eriksson).

SMÅSPOV *Numenius phaeopus*

Vårobservationer: 5 ex Skåraviken, Hallbosjön 20.4 (Sven Jonsson), 1 ex Tullgarnsnäs 30.4 (Stefan Bengtsson), 1 ex Lillrö, Hartsö-arkipelagen 6.5 (Lennart Wahlén), 4 sträckande Femöre, Oxelösund 8.5 (Göran Andersson, Tommy Karlström), 3 ex Linudden, Nyköping 9.5 (Ulf Andersson), 3 sträckande Tängslingen, Gnesta 10.5 (Bertil Karlsson), 2 ex Bergshammar, Fogdö 10.5 (Kent Söderberg), 15 ex Skansundet, Mörkö 11.5 (Örjan Jitelius), 1 ex Rokaudd, Överselaö och 2 ex Överselaö k:a 15.5 (Kent Söderberg), 2 sträckande Strandstuviken 16.5 (Jan Sjöstedt) och 1 ex mot V Pottskär, Tumbo 27.5 (Pedro Haglund, Karolina Bodlund).

Sommar/höstobservationer:

3 ex Tureholm, Trosa 26.6 (Jan-Eric Hägerroth), 3 ex Stenkvistafälten 5.7 och 2 ex på samma lokal 16.7 (Kent Carlsson), 1 ex Tullgarnsnäs 8.7 (Stefan Bengtsson), 2 ex Garkast, Hartsö-arkipelagen 3.8 (Leif Nyström, Lennart Wahlén), 1 ex Grässkären 5.8 (Leif Nyström, Kalle Brinell), 2 ex

Strandstuviken 10.8 (Kalle Brinell) och 1 ex Lacka 16.10 (Lars Hansson).

Småspoven är en sparsam sträckgäst i landskapet.

STORSPOV *Numenius arquata*

Riksinventeringsart 1999. En särskild inventering har utförts av Katrineholm-Vingåkers Ornitologiska Förening.

Sammanlagt har 13 par rapporterats med häckningsindici, på totalt 11 lokaler runt om i länet. Dock endast 2 konstaterade häckningar.

Rapport om häckning från följande 2 lokaler i landskapet: 1 par med 1 pull Stensholm, Jäder, Eskilstuna 20.5 (Barbro Hedström) och 1 häckande par vid Egelsvik, N Mörkö 16.6 (Tomas Strid).

Därutöver rapporter om spelande och varnande par utan att häckning har konstaterats från ytterligare 8 lokaler i landskapet: 1 par Skåraviken, Hallbosjön (Sven Jonsson, Lennart Wahlén), 1 par Svanviken, Nyköping (Jan Gustafsson, Anki Andersson, Jan Sjöstedt), 1 par Berga viltvatten, Vingåker (Lillemor Däckfors) och från Katrineholms-Vingåkerinventeringen (sammanställning Håkan Lernefalk) 2 par mellan Åsköpinge-Fågelsta, 1 par Floden, Flodafors, 1 par Ramsta, N Flodafors, 1 par Ekeby, S Valla, 1 par Marieberg, Björkvik och 2 par på Vingåkersslätten.

RÖDBENA *Tringa totanus*

Ingen inlandshäckning rapporterad.

DAMMSNÄPPA *Tringa stagnatilis* (6-1)

1 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 12-16.6 (Göran Andersson, Håkan Lernefalk, Agne Swenzén).

ROSKARL *Arenaria interpres*

2 ad med 2 juv vid Vattungarna, Sörmlands skärgård 1-5.8 (Leif Nyström, Kalle Brinell).

SMALNÄBBAD SIMSNÄPPA

Phalaropus lobatus

Inga vårobservationer.

Sommar/höstobservationer: 3 juv Tullgarnsnäs 24.7 (Stefan Bengtsson), 1 juv Strandstuviken 8.8 (Göran Altstedt, Göran Andersson, Per Flodin), 1 ex Ålsäters viltvatten 9-11.8 (Håkan Lernefalk, Jukka Väyrynen, Urban Rundström), 1-3 ex Strandstuviken 18-20.8 (Marianne Mattiasson, Kalle Brinell), 1 ex Skåraviken, Hallbosjön 12-21.8 (Jan Oldebring, Tomas Larsson, Sven Jonsson) och 1 ex Strandstuviken 8.9 (Jan Sjöstedt).

LABB *Stercorarius parasiticus*

4 ad och 1 juv Källskären, Oxelösund 1.8 och vid Garkast, Hartsö-arkipelagen 3.8 (Leif Nyström). 1 ex Gimpelstenarna, Mälaren 28.8 (Kent Söderberg).

Labbs ses mycket sporadiskt i inlandet och då oftast som sträckande i Mälaren och Hjälmaren i augusti-september. Även i inre kustbandet, t ex vid Tullgarn och Strandstuviken, ses labb mycket sällan.

FJÄLLABB *Stercorarius longicaudus* (2-1)

1 ex Enskär, Sörmlands skärgård 27.8 (Lennart Wahlén).

Tredje fyndet i rapportområdet.

BREDSTJÄRTAD LABB *Stercorarius pomarinus* (14-4)

1 juv Kvicksund 26-29.9 (Bo och Eva-Lena Hermod), 1 juv Enskär 7.10 och 2 juv mot SV på samma lokal 8.10 (Lennart Wahlén).

DVÄRGMÅS *Larus minutus*

Vårobservationer: 1 ad Skåraviken, Hallbosjön 7-8.5 (Göran Andersson, Tommy Karlström), 2 ad Mälby kvarn, Skundern 10.5 (Jukka Väyrynen) och 1 ad mot V Näshultsjön 16.5 (Kent Carlsson).

Sommar/höst: 3-4 ex Näsnaren 28-30.6 (Agne Swenzén, Håkan Lernefalk), 5 ad Gagnhäll, Fiskeboda 19.7 och på samma lokal 2 ex 25.7, 1 ad och 1 juv 2.8, 10-12 ex 21.8 och 20 ex varav 5 ad 25.9 (Göran Andersson, Per Flodin, Urban Rundström, Lennart Wahlén, Anders Nothagen). 1 juv Solvidd, Stjärnholm 27.7 (Jan Gustafsson), 1 ad mot V Kvicksund 7.8 (Markus Rehnberg), 4 juv mot V Pottskär 11.8 och 12.8 (Hjördis Carlsson, Barbro Hedström, Björn Fors), 40-50 ex Skorve, Fiskeboda 26.9 (Anders Nothagen) och 2 juv Horn, Nyköping 30.9 (Göran Altstedt).

Observationer av dvärgmåsen under våren är sparsamma både vid kusten och i inlandet. Under återsträcket på sensommaren och hösten är den dock vanligare och då särskilt vid Hjälmaren och Mälaren, där dvärgmåsen har en viktig sträckled mot V och SV.

SKRATTMÅS *Larus ridibundus*

Kolonier har rapporterats från 10 lokaler (14 lokaler 1998, 24 lokaler 1997) väl spridda i rapportområdet: Ekeby våtmark, Sörfjärden, Flättsjön, St Sundby, Claestorps våtmark, Haversjön, Låppekärr, Dagnäsviken, Bålen och Öknaby viltvatten. Det finns sannolikt fler kolonier men som inte har rapporterats.

Kolonierna varierar mellan 40-300 par.

Av större flockar kan nämnas 119 ex mot V Pottskär 9.8 (Hjördis Carlsson).

VITTRUT *Larus hyperboreus* (35-6)

1 ex Kylvattendammarna, Oxelösund 10.1 (Karl-Erik Häger), 1 2k Hummelvik/Oxelösunds fiskehamn (sannolikt 1-2 ex) 26.1-13.4 (Tomas Larsson, Jan Gustafsson, Olle Pers, Torkel Pettersson, Jan Oldebring, Jan Sjöstedt, Leif Nyström). 2 ex 2k Hummelvik 7.3 (Jörgen Israelsson), 1 2k Tvetatippen, Södertälje 13.2 (Stefan Clason), 1 2k Stenkvistafälten 19.4 och 1 1k på samma lokal 26.12 (Kent Carlsson).

Vittruten är mycket sparsam men årlig i landskapet och ses oftast med enstaka individer, oftast individer i första vinterdräkt, under perioden december-mars. Gamla vittrutar har aldrig observerats i landskapet.

TRETÅIG MÅS *Rissa tridactyla* (26-1)
1 ad Lacka, Sörmlands skärgård 15.4 (Jonny Werdin).

Tretåig mås är mycket sparsam i landskapet och ses i förekommande fall oftast längre ut i skärgården eller vid Bråvikenkusten vid pålandsvind under senhösten.

SKRÄNTÄRNA *Sterna caspia*
100 häckande par vid Grässkären, Sörmlands skärgård. 125 juvenila märkta och 15 omärkta (Roland Staav).

KENTSK TÄRNA *Sterna sandvicensis* (44-5)
1 ad Strandstuviken 9.7 (Jörgen Israelsson), 1 ad Horn, Nyköping 24.7 (Göran Altstedt), 2 ex Slottedjupet, Studsvik 30.7 (Mickael Ackelman) och 1 ad Garkast, Hartsö-arkipelagen 3.8 (Lennart Wahlén).

Kentsk tärna är mycket sparsam i landskapet och ses i förekommande fall normalt längre ut i kustbandet under återsträck juli-augusti.

SILVERTÄRNA *Sterna paradisaea*
Inlandsobservationer: 2 ex Mälby kvarn, Skundern 10.5 (Jukka Väyrynen), 12-15 sträckande Stensjön, St Malm 15.5 (Bert Olausson), 1 ex Tandlaviken, Mälaren 21.6 (Solveigh Blomkvist) och 1 ad mot SV Hyndevadsströmmen, Eskilstuna 24.7 (Kent Carlsson).

SMÅTÄRNA *Sterna albifrons* (42-1)
1 ex Enskär 10-11.8 (Lennart Wahlén).

Småtärna är i stort sett årlig i Sörmland sedan 1972.

SVARTTÄRNA *Chlidonias niger*
1 ex Koholmsskär, Sörfjärden 2.6 (Lars Broberg), 1 par med bobygge utan häckningsresultat Skåraviken, Hallbosjön 3-14.6 (Sven Jonsson, Göran Andersson, Lars Hansson), 2-3 ex med häckningsförsök Näsnaren 29.6-8.7 (Agne Swenzén, Håkan Lernefalk), 2 juv Strandstuviken 9.8 (Olle Pers, Lennart Wahlén) och 1 ad på samma lokal 12.8 (Jan Gustafsson).

SILLGRISLA *Uria aalge*
Ca 100 ex Källskären, Oxelösund 27.2 (Leif Nyström).

Inga rapporter från sommaren och om antalet häckningar som normalt sett finns i ytterskärgården.

TORDMULE *Alca torda*
Ett ex Hartsö området 17.2 (Göran Altstedt), 2 ex Hartsö området 21.2 (Lennart Wahlén), 1 ex Femörehuvud, Oxelösund 27.2 (Kalle Brinell), ca 100 ex Grässkären, Oxelösund 27.2 (Leif Nyström) samt ca 500 ex Källskären, Oxelösund 27.2 (Leif Nyström).

Det visar sig att besök i skärgården under artens ankomst från övervintring så kan det ses många individer. Inga antalsuppgifter om häckningar i ytterskärgården samt från Hartsö-Enskär området.

ALKEKUNG *Alle alle* (15-1)
Ett ex i vinterdräkt Grässkären, Oxelösund 8.4 (Leif Nyström).

Många fågelskådar besök numera i våran ytterskärgård visar att det rastar en och annan alkekung under framförallt våren.

SKOGSDUVA *Columba oenas*

15 ex Sanda gård, Mörkö 9.1 (Jan Oldebring), 1-3 ex N Mörkö 10.1-17.1 (Stefan Clason), 7 ex Sandasjön, Mörkö 17.1 (Ulf Modin).

Övervintring eller försök till sådan sker endast vissa år. Vintern 1998-99 verkar det som att flera individer har klarat av det i området kring N Mörkö.

RINGDUVA *Columba palumbus*

Övervintrar i området, 1 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 1.1 (Tommy Knutsson), 4 ex Mörköbron, Mörkö 3.1 (Kjell Rosenqvist), 6 ex Boksköbron, Mörkö 9.1 (Ulf Modin), 1 ex Kyrkogården, Oxelösund 9.1 (Tommy Knutsson), 1-5 ex N Mörkö 10.1-17.1 (Stefan Clason), 1 ex Lundby, Fogdö, Strängnäs 17.1 (Kent Söderberg), 1 ex Pålsundsbron, Mörkö 5.12 (Örjan Jitelius).

TURKDUVA *Streptopelia decaocto*

Inrapporterad med ropande fåglar eller par på flera lokaler, Järna 1 lokal, Nyköping 5, Södertälje 1, Strängnäs-Stallarholmen 3, Kungsör 2, Katrineholm 1 och Eskilstuna 8.

År då man inte eftersöker arten så sjunker antalet "par" genast.

TURTURDUVA *Streptopelia turtur* (40-2)

1 spelande södra Enskär 17.6 (Lennart Wahlén) och 1 ex St Kungsladugården, Nyköping 20.6 (Jonny Werdin).

Fjärde året i rad med arten i rapportområdet

BERGUV *Bubo bubo*

En minskning till 13 rapporterade häckningar eller individer som setts eller hörts under häckningstid, samt två rapporter från hösten, 1 ex Horns båtarv, Nyköping 9.10 (Anki Andersson, Jan Gustafsson) och 1 ex Marsäng, Nyköping 16.10 (Göran Andersson).

FJÄLLUGGLA *Nyctea scandiaca* (14-2)

Ett ex hona Stordammen, Tunaberg, Nyköping 19.1-28.1 och 14.2-15.2 (Leif Ståhl, Mats Blomstedt, Jukka Väyrynen, Göran Altstedt, m fl), 1 ex hona Gillberga k:a 10.12 (Lars Eriksson m fl), 1 ex Hävringe, Oxelösund 21.12 (gm Jonny Werdin och Leif Nyström).

Fyndet vid Stordammen är samma hona som setts under några vintrar tidigare på samma lokal, alltså räknas inte den med i totalen.

HÖKUGGLA *Surnia ulula*

Ett ex Labbet, N Askö 11.11-18.11 (Jan-Eric Hägerroth), 1 ex Skoghall, V Katrineholm 27.11-31.12 (Anders Nothagen, Göran Andersson, m fl), 1 ex Danvik, Oxelösund 3.12 (gm Jonny Werdin).

Arten är ej årlig. Fyndet vid Skoghall var en individ som stannade kvar över årsskiftet.

HORNUGGLA *Asio otus*

Under vintermånaderna är arten sedd vid endast ett tillfälle, 2 ex Kummelberget, Tunaberg, Nyköping 26.2 (Kalle Brinell). Häckningsrapporterna har fått en rejäl ökning. I år alltså 77 rapporterade kullar.

Ett väldigt bra år för hornugglan, ändå saknas det rapporter från många håll, bl a flera områden i Katrineholm, Vingåker och Södertälje/Trosa.

JORDUGGLA *Asio flammeus*

Ett ex Hävringe, Oxelösund 10.4 (Anki Andersson, Jan Gustafsson, m fl), 1 ex Ingeby, Oknö, Strängnäs 10.7 (Lars Thor), 1 ex Garkast, Hartsö 11.9 (Göran Altstedt), 1 ex ringmärkt Enskär 21.9-23.9 (Göran Altstedt, Ola Jonsson), 1 ex Hävringe, Oxelösund 25.9-26.9 (Leif Nyström, Kalle Brinell), 1 ex Stensjön, Katrineholm 26.9 (Göran Andersson), 1 ex Skavstaavfarten, Nyköping 10.10 (gm Bertil Karlsson), 1 ex ringmärkt Enskär 13.10 (Nicke Helldorf, Kent Carlsson), 1 ex ringmärkt Enskär

14.10 (Nicke Helldorf, Kent Carlsson), 1 ex Nora, Mörkö 18.10 (Mats Blomstedt).

Efter ett år då endast en fågel sågs får vi i år hela 10 ex rapporterade. Flera av fåglarna är ringmärkta och några sedda på skärgårdsöar.

NATTSKÄRRA *Caprimulgus europaeus*

Nästan en tangering av föregående års rekord, i år hela 36 spelande ex.

Två bra år i rad, vi styrs troligen mest av vädersituationen under sträcket samt av antalet skådare ut i fält under rätt tid och besök på skogsplatser.

KUNGSFISKARE *Alcedo atthis*

Ett ex Perioden, Nyköping 25.2-26.2 (Jonny Werdin, Göran Altstedt), 1 ex Täckhammar, Nyköping 20.3 (Bo Altstedt), 1 ex Torshällaån, Torshälla 3.5 (Nicke Helldorf, Kent Carlsson), 1 ex Svärtaån, Sjösa, Nyköping 7.5 (Jörgen Israelsson), 1 ex Åkforsån, Katrineholm 12.5-2.6 (Lennart Wahlén, Jan Oldebring, Lars Hansson), 1 ex Näs-hultasjön, Eskilstuna 16.5 (Kent Carlsson, Nicke Helldorf), 1 ex Karl den 9 kanal, Eskilstuna 20.6 (Tony Haglund), 1 ex Berga, Åker 29.9 (Hans Stockenström), 1 ex Horns båtvarv, Nyköping 9.10 (Anki Andersson, Jan Gustafsson), 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 7.11-14.11 (Björn Forss, m fl), 1 ex Kvarnfallet, Torshälla 16.12 (Karolina Bolund).

Åter ett år utan konstaterade häckningar. Fågeln vid Åkforsån indikerar ju att det finns en trolig häckning. I övrigt ungefär som förra året med observationer.

HÄRFÅGEL *Upupa epops* (56-1)

Ett ex Knäppinge skola, Sparreholm 30.4 (gm Fågel Anders).

Som vanligt i månadsskiftet april-maj så ses här-fåglarna.

GÖKTYTA *Jynx torquilla*

Mellan 55-60 individer rapporterade. Arten är främst rapporterad från de västra, norra och östra delarna, ifrån södra samt centrala delen är rapporterna få. Hur är nu statusen på arten i landskapet. Efter tre år kan väl inga direkta riktlinjer dras, men man ser ju att eftersök av arten ger resultat så som de har gjort i Eskilstuna.

GRÅSPETT *Picus canus* (10-1)

Ett ex Rokaudd, Överselaö, Strängnäs 17.10 (Patrik och Kent Söderberg).

Det har kommit in rapporter från OKE om ro-pande gråspettar, på dessa fåglar har det inte inkommit några beskrivningar som vi inom rrk krä-ver för att kunna godkänna observationerna.

MINDRE HACKSPETT *Dendrocopus minor*

Ca 65 rapporter om fåglar eller par under häck-ningstid som revirhävdar. Enligt mail uppgifter från Leif Carlsson så minskar arten i Eskilstuna områ-det. Det som har skrivits förra året är att antalet rapporter har ökat. Uppgifter om en ökning har vi fått hämta från de rapporter som vi fått in. Det är bra om vi kan få in uppgifter på förändringar där man håller på med olika inventeringar av arten.

TRETÅIG HACKSPETT *Picoides tridactylus*

Ett ex hona Strandstuviken, Nyköping 1.1 (Tommy Karlström, Mattias Andersson), 1 ex N Högkärr, Nyköping 8.1 (Bo Altstedt), 1 ex hane Stordammen, Tunaberg, Nyköping 20.1 och 23.1 (Stefan Clason, Joakim Ekman, Mats Nordin, m fl), 1 ex hona St Arnholmen, Nynäs, Nyköping 12.2 (Ola Jonsson), 1 ex hane V k:an, Eskilstuna 27.2 (Lennart Karlsson), 1 ex trummande Mälarmården, Eskilstuna 27.3 (Rune Kronholm), 1 ex Skiren-Kvicken, Eskilstuna 2.5 (Britta och Gösta Nilsson), 1 ex Hörningsnäs, Eskilstuna 18.6 (Solveig Blomqvist), 1 ex hona Fäbodasjön, Katrineholm 14.10 (Torkel Pettersson), 1 ex Hummelvik, Nyköping 16.10 (Göran Andersson), 1 ex hona Ryss-

bergen, Nyköping 21.10 (Lennart Wahlén), 1 ex Hållet, Nyköping 22.10 (Bo Altstedt gm Göran Altstedt), 1 ex hane SV Mosstorp, Flen 13.11 (Göran Andersson).

Rapporter om 13 olika individer gör att man kan hoppas om någon häckning i framtiden.

BERGLÄRKA *Eremophila alpestris* (46-1)
1 ex Vattungarna, Oxelösund 21.11 (Leif Nyström).

Med 1 ex är vi tillbaka med normal förekomst i rapportområdet, arten är ju inte ens årlig hos oss.

BACKSVALA *Riparia riparia*
Ca 835 bohål från 10 lokaler rapporterade samt rapport från en lokal utan angivelse av hur många bohål. Inga rapporter från de södra delarna.

Arten minskar i landskapet, största orsaken anges vara att branterna försvinner samt ändrad verksamhet i grusgroparna (Lillemor Däckfors).

STÖRRE PIPLÄRKA
Anthus novaeseelandiae (3-1)
Ett ex S Mörkö kyrka, Mörkö 5.9 (Mats Nordin). Arten är ej årlig, men tenderar att ses allt oftare och framförallt då under höstens sträck.

ÄNGSPIPLÄRKA *Anthus pratensis*
Ett ex Brannäs våtmark, Oxelösund 29.1-27.2 (Tommy Knutsson, Leif Nyström, Lennart Wahlén) samt 1 ex SSAB, Oxelösund 1.2 (Bo Altstedt).

Kan vara övervintrande fåglar likväl som tidigt anlända vårfåglar.

RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA *Anthus cervinus*
Ett ex från Ekeby våtmark, Eskilstuna 13.5 (Kent Carlsson).

Endast en observation från våren. Normalt sett brukar det ses 2-3 ex under våren och då från kust-lokaler.

SKÄRPIPLÄRKA *Anthus petrosus*
Ett ex Femöre huvud, Oxelösund 3.1 (Jan Gustafsson, Anki Andersson).

Inga häckningsrapporter från skärgården där vi vet att den finns.

GULÄRLA *Motacilla flava*
Nio häckningar rapporterade, samt en sen observation av 1 ex från Västerviken, Tullgarn 17.10 (Stefan Clason).

FORSÄRLA *Motacilla cinerea* (7-2)
Ett överflygande ex Ökna, Katrineholm 27.3 (Håkan Lernefalk) och 1 ex rastande Gorsingeholm, Strängnäs 8.8 (Leif Karlsson).

Arten är ej årlig. Först observation för Strängnäs kommun.

SÄDESÄRLA *Motacilla alba*
Ett ex Gillbergstorp, Viala, Vingåker 1.1 (Katrineholms-Kuriren, sägs övervintra?).

SIDENSVANS *Bombycilla garrulus*
Ett ex Näsbyholm, Strängnäs 3.6 (Kjell Thorsén). Större flock: ca 1000 ex Hemköp, Strängnäs 8.1 (Kjell Thorsén). Ovanligt med sommarobservationer i landskapet. Inga större ansamlingar kvar i rapportområdet.

JÄRNSPARV *Prunella modularis*
Ett ex Skeppsvik, Nävekvam, Nyköping 31.1 (Anki Andersson, Jan Gustafsson).

Ovanligt med vinterobservationer av arten.

RÖDHAK *Erithacus rubecula*

Ett ex Brannäs våtmark, Oxelösund 1, 29.1 och 25.2 (Tommy Knutsson, Leif Nyström, Lennart Wahlén) samt 1 ex Kyrkogården, Oxelösund 1-2.1 (Anki Andersson, Jan Gustafsson) och från december 1 ex Cementfabriken, Mesta, Eskilstuna 6.12 (Bo Gustafsson) och 1 ex Storhusqvarn, Nyköping 11.12 (Kalle Brinell).

BLÅHAK *Luscinia svecica*

Vårobservation av 2 ex på Hävringe, Oxelösund 30.5 (Olle Pers).

SVART RÖDSTJÄRT *Phoenicurus ochruros*

Ett ex Trolldals ridskola, Katrineholm 26.1 (Arne Moqvist). Vid SSAB, Oxelösund 1-2 sjungande 1.4-1.5, 1 sjungande 11.6-2.7 samt 1 hona 7.8 (Leif Nyström). I övrigt 1 sjungande 3.4-4.4 Sunlight, Nyköping (Lennart Wahlén, Göran Andersson), 1 hona på Hävringe, Oxelösund 10.4 (Anki Andersson, Jan Gustafsson) och 1 hona Hävringe, Oxelösund 3.5 (Jonny Werdin).

Ovanligt med vinterobservation i rapportområdet. Inga häckningar konstaterade. Sannolikt bör häckningar ändå ha skett på SSAB.

SVARTHAKAD BUSKSKVÄTTA

Saxicola torquata (rubicola) (5-1)

Ett ex ad hane av rasen *rubicola* Lacka, Västerljungs skärgård 10.6 (Pierre Stålnäbb, Lennart Wahlén).

Denna ovanliga art för området visar sig då och då.

RINGTRAST *Turdus torquatus*

Ett ex hane Runebergsgatan, Nyköping 21.4-22.4 (Ragnar Falk, Lennart Wahlén), 1 ex hane Ryssbergen, Nyköping 24.4 (Ola Jonsson), 1 ex Björkbacken, Eskilstuna 3.5 (Bengt A Andersson), 1 ex hane (trolig 2K) Vad, Eskilstuna 15.5 (Nicke Helldorf) samt 1 ex hona Lacka, Västerljungs skärgård 18.5 (Pierre Stålnäbb, gm Jonny Werdin).

Som vanligt en del observationer av arten i april och maj, fem olika exemplar är en hög siffra.

TALTRAST *Turdus philomelos*

Vinterobservation av 1 ex Edeby, Lid, Nyköping 9.1 (Kjell Karlsson).

Arten är ovanlig som övervintrare.

RÖD Vingetrast *Turdus iliacus*

Från januari-februari 7 olika exemplar rapporterade. Under december 1 ex Danvikshagen, Oxelösund 3.12 (Jonny Werdin).

DUBBELTRAST *Turdus viscivorus*

Från januari-februari 28 olika exemplar rapporterade. Under december 2 ex Hässelbyholm, Fogdö, Strängnäs 7.12 (Kent Söderberg).

GRÄSHOPPSÅNGARE *Locustella nivia*

55 sjungande individer under perioden 15.5-15.7. Ungfåglar märkta vid Tandlaviken, Eskilstuna 7.8 (Kent Carlsson) samt IDÖ märkplats, Söderfjärden 17 & 24.8 (Lars Broberg)

14 sjungande i Strängnäs kommun respektive 21 i Eskilstunas. Lägsta siffran sedan arten börjades att rapportera 1993. De senaste åren har antalet sjungande fåglar varit över 70. Framtiden får dock avgöra huruvida det är ett trenderbrott.

FLODSÅNGARE *Locustella flaviatilis*

En sjungande Sigurdsristningen, Sundbyholm N Eskilstuna 20.5-13.7 (Bo & Eva-Lena Hernod, Ilva Hansson, Pedro Haglund, Joakim Ekman, Kent Carlsson), 2 sj. Sigurdsristningen, Sundbyholm N Eskilstuna 14.7 (Ilva Hansson), 1 sj. Hånö säteri, Nynäs NO Nyköping 26.5 (Hans Sandberg), 1 sj. Mälby, Torshälla 28.5 (Björn Fors), 1 sj. Kyrksjön Björnlunda 28-31.5 (Lennart Wahlén, Ulf Andersson), 1 sj. Reningsverket Bettna 29.5 (Göran An-

dersson), 1 sj. S Lövsund, Runtuna N Nyköping 29.5-19.6 (Örjan Jitelius Jan Gustafsson Jan Sjöstedt), 1 sj. Jakobsberg, S Björnlunda 31.5 (Ulf Andersson), 1 sj. Kalkberget Egelsvik, N Mörkö S Järna 1-16.6 (Tomas Strid), 1 sj. Örstadskärret SO Eskilstuna 9-11.6 (Kent Karlsson), 1 sj. vägen mot Kleva Björnlunda 12.6 (Kalle Brinell, Leif Nyström), 1 sj. Tandlaviken SV Eskilstuna 11.6 (Kristen Bergh), 1 sj. Skenäs, Vingåker V Katrineholm 12.6 (Agne Swenzén, Lillemor Däckfors), 1 sj. Torpet Nord, P10's övningsfält Strängnäs 16, 18, 27.6 (Leif Karlsson, Kjell Thorsén, Inger Pettersson, Patrik & Kent Söderberg), 1 sj. NV Spetebysjön, Valla O Katrineholm 19.6 (Göran Andersson, Urban Rundström), 1 sj. Bondkroken, Läggesta 27.6-1.7 (Janne Oldebrink, Björn Carlsson), 1 sj. Mälby kvarn, Skudern NV Malmköping 29.6 (Tommy Karlström).

17 fynd, en siffra som numera får betraktas som normal. Sigurdsristningen vid Sundbyholm, Eskilstuna har under flera år besökts av Flodsångare som sjungit under längre perioder. Sångaren vid Skudern 29.6 sjöng och flög aktivt omkring CES-nät.

BUSKSÅNGARE *Acrocephalus dometerum*
En sjungande individ Brandholmen, Nyköping 13-22.6 (Olle Pers, Björn Johansson, Lillemor Däckfors och Jan Sjöstedt)

KÄRRSÅNGARE *Acrocephalus palustris*
45 sjungande fåglar mellan 23.5-15.7 fördelade på 20 i Nyköpings-, 7 i Eskilstunas samt 7 i Strängnäs kommun. Som mest noterades hela 9 sjungande vid Brandholmen, Nyköping 8.6 (Jan Sjöstedt).
Två Augustifynd gjordes: 1 ringmärkt vid IDÖ märkplats 4.8 (Lars Broberg) samt 1 ex Brandholmen, Nyköping 17.8 (Jan Sjöstedt).

Över genomsnittet från de senaste åren, med en svag tendens av ökande rapporter.

TRASTSÅNGARE *Acrocephalus arundinaceus*
Sjungande fåglar hörda på 6 lokaler runt om Söderfjärden 6.5-13.6 (Örsundet, Sjötorp, Fagervik, Mågla udde, Storängen i Helgarö och syd Björnsundsbron) (Lars Broberg m fl). En sjungande fågel hörd vid Rödsjärn (Leif Carlsson), 1 Rokaudd, Överselaö NO Strängnäs 12.5 (Kent Söderberg), 1 Tandlaviken, Eskilstuna 18-24.5 (Britta och Gösta Nilsson, Lars Eriksson, Lennart Eriksson), 1 Valnaren, Länna S Strängnäs 18.5-27.6 (Kent Söderberg, Magnus Brandell) det konstaterades också ett par på bo 30.5 (Staffan Bensch, Dennis Hasselquist), 1 Näsberget, Storsjön O Björnlunda 23.5-31.5 (Ulf Andersson, Bertil Karlsson), 1 Södertuna, Frustuna Gnesta 28.5 & 12.6 (Lennart Wahlén, Ulf Andersson), 1 Bråhovda, Skudern NV Malmköping 31.5 (Jukka Väyrynen), 1 Ekeby, Skudern NV Malmköping 31.5 (Jukka Väyrynen), 1 Skansen, Horn O Nyköping 7.6 (Hans Westerberg), 1 Öviken, Aspö, Båven O Sparreholm 8.6 (Kent Carlsson), 1 Lövsund, Runtuna N Nyköping 14.6 (Göran Altstedt), 1 Sricksta, Gillberga, Eskilstuna 19.6 (Kent Carlsson), 1 Täckhammars bro N Nyköping 19.6 & 15.7 (Jan Gustafsson, Jan Sjöstedt).

Vid IDÖ märkplats ringmärktes under juli 1 ad och 2 ungfåglar och under augusti 4 ungfåglar (Lars Broberg)

21 sjungande individer är normal förekomst. Arten fluktuerar mellan åren.

Den trettonde maj besökte Staffan Bensch och Dennis Hasselquist, från Lunds Universitet, Strängnäs kommun för att ringmärka samt kontrollera trastsångare. Trastsångaren som hördes vid Björnsundsbron 24.5 var en hane som 1998 hävdade revir i Segersjö medan Valnarens trastsångare var omärkt. De upptäckte samtidigt vid ringmärkningen en varnande hona på bo. Runt Söderfjärden hittades 8 trastsångare.

HÖKSÅNGARE *Sylvia nisoria*
En sjungande Enskär NO, Nyköping 1.6 (Lennart Wahlén), 1 ex Enskär, NO Nyköping 8.6 (Lennart Wahlén)

Fortfarande fåtalig, vilket ligger i linje med de senaste årens utveckling. Få se vad röjningen på Ens-kär kan göra, men det finns förutsättningar att arten kan komma tillbaka då den finns i kustbandet. Konstaterad häckning för andra året i rad vid Norrköping.

SVARTHÄTTA *Sylvia acripilla*

1 hane G:a Oxelösund, Oxelösund 10.1-13.1 (Lennart Wahlén, Leif Nyström, Tommy Knutsson), 1 hona G:a Oxelösund, Oxelösund 10.1 (Tommy Knutsson), 1 hona Åsgatan 49, Katrineholm 31.1-14.3 (Urban Rundström), 1 Snäckvägen 1 Oxelösund 31.12 (Lars Hansson).

Fyra fynd är en toppnotering. Snittet under 90-talet är mer än en per vinter vilket kan jämföras med perioden 1976-1988 fem fynd.

TAIGASÅNGARE *Phylloscopus inornatus*

Ett exemplar Strandstuviken SO Nyköping 30.9 (Lennart Wahlén)

GRANSÅNGARE *Phylloscopus abietinus*

En sjungande Lindö, Överselaö, NO Strängnäs 23.5 (Gösta Reiland), 1 sj. N Abbotnäs, Flodafors, NO Katrineholm 29.5 (Håkan Lernefalk), 1 sj. Merlänna 3.6 (Rosie Söderberg), 1 sj. Kronsbogen, Fors, Eskilstuna 3.6 (Pedro Haglund, Karolina Bolund), 1 sj. Arphus, Häråd, Strängnäs 5.6 (Leif Karlsson), 1 sj. Tandlaviken, Husby-Rekarne, Eskilstuna (Kent Karlsson), 1 sj. Väsbyviken, Torshälla, N Eskilstuna 27.6 (Håkan Linderholm)

Höstfynd: 1 ex Hävringe, O Oxelösund 8.11 (Leif Nyström)

Sjuårsjungande individer är något mer än normalt, dock är fyndplatserna, vid Mälarskogarna, typiska.

MINDRE FLUGSNAPPARE *Ficedula parva*

1 ex Lillrö, Hartsöarkipelagen, NO Nyköping 16.5

(Lennart Wahlén), 1 sj. Strandstuviken, SO Nyköping 24.5 (Lennart Wahlén), 1 2k hane sj. Naturskolan, Skjulsta, Eskilstuna 28.5 (Nicke Helldorff), 1 ex Hävringe, SO Oxelösund 30.5 (Olle Pers), 1 sj Selligången, Arnö, Nyköping 25.6 (Kalle Brinell), 1 ex Tullgans slottspark, S Järna 30.6 (Krister Kåsby), 1 ad hane Brunnsåker, Tosterön, N Strängnäs 1.9 (Leif Karlsson), 1 märkt Hartsö-Ens-kär fstn, NO Nyköping 11.9 (Göran Altstedt), 1 Grinden, Strandstuviken, SO Nyköping 27.9 (Lennart Wahlén)

Sex vår- och tre höstfynd får betraktas som något över det normala. Tendensen är något vikande men är givetvis osäker med tanke på att arten fluktuerar. Toppåret hitintills är 1992 med 21 fynd, då även häckning vid Nyköping konstaterades.

SKÄGGMES *Panurus biamicus*

Sex ex Rokaudd, Överselö 4.4 (Fredrik Ellin), Hörd Kinglöt strandäng, Jäder, Söderfjärden 25.4 (Lars Eriksson), flera flockar vid Nasen 4.5-28.7 (Brita och Gösta Nilsson, Gurli Hellkvist), 1 hörd Eksågstornet, Söderfjärden O Strängnäs 5.5 (Kent Söderberg), hörd Bergshammar, Fogdö Strängnäs 11.5 (Kent Söderberg), "några" Brandholmen Nyköping 23.5 (Jan Sjöstedt), 1 ex Näsnaren Katrineholm 12.6 (Göran Andersson).

"Efter toppåret 1998 med 1070 fångade vid IDÖ märkplats under juli-oktober tycks de flesta ha utvandrat. Endast en av fjolårets fåglar återfångades 1999 och den totala fångsten sjönk till 358 ex" (Lars Broberg)

SMALNÄBBAD NÖTKRÅKA

Nucifraga caryocatactes macrorhynchos

Fyra exemplar St. Kungsladugården V Nyköping 26.10 (Pär Wiqvist)

STARE *Sturnus vulgaris*

12 exemplar ABB CEWE Nyköping 1.1 (Jan Gustafsson), 6-7 Hamnrondellen Nyköping 1.1 (Gö-

ran Altstedt), upp till 20 ex Soptippen, Eskilstuna 1.1-21.2 (Kent Carlsson, Mati Nömm), 18 ex Frösängsgårde Oxelösund 9.1 (Leif Nyström), 8 ex Kyrkogården, Oxelösund Oxelösund 9.1 (Tommy Knutsson), 1 ex G:a Oxelösund, Oxelösund 10.1 (Lennart Wahlén), 2 ex Edvardslunggatan 3, Tors-hälla 31.1 (Lennart Bolund), 4 ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 20.2 (Kent Carlsson).

Större flockar: 2000 ex 1.4, 3000 ex 2.4 och 4000 ex 3.4 övernattade i vasssen vid Brobyviken, Tumba, Eskilstuna (Pontus Lindberg).

Från och med 1993 så har vinterfynd noterats årligen, innan så finns det inte så många rapporter.

ROSENSTARE *Sturnus roseus* 2-1

En ungfågel Branthälls gård, SO Nyköping 10.9 (Jörgen Israelsson)

Att arten skulle dyka upp två år i rad var lite överraskande. En likhet med fjolårets fynd på Lacka i Maj är att det liksom årets fynd banade väg för flera fynd i Sverige. Dagarna efter gjordes flera fynd av unga Rosenstare runt om i Sverige, så Sörmland kanske är en god indikator på arten...

STEGLITS *Carduelis carduelis*

En konstaterad häckning och fyra troliga.

Större flockar: cirka 40 ex Sydfruksvägen 1, Eskilstuna 10 & 12.2 (Bo och Eva-Lena Hernod), cirka 50 ex Ekeby våtmark 2.10 & 9.11 (Lars Eriksson m.fl.).

VINTERHÄMPLING *Carduelis flavirostris*

Åtta exemplar Femörehuvud S Oxelösund 1.1 (Göran Altstedt), 7 ex Solöfälten, Fogdö, Strängnäs 4.1 (Magnus Brandell), 3 Skansundet, N Mörkö S Järna 10.1 (Kjell Thorsén), 1 ex Sjösa gård O Nyköping 30.1 (Jörgen Israelsson), 200 ex Solöfälten, Fogdö, Strängnäs 30/1 (Magnus Brandell), ca 100 Solö, Fogdö N, Strängnäs 20.2 (Magnus Brandell), 25 ex Hävringe SO Oxelösund 27.2 (Leif Nyström), 4 ex Källskären SO Oxelösund 27.2

(Leif Nyström), 30-40 ex Solö, Fogdö N Strängnäs 27.2-28.3 (Magnus Brandell Kjell Thorsén), 24 ex Bergshammars västergård V Nyköping 12.12 (Kalle Brinell), 6 ex Brännäs våtmark NO Oxelösund 26.12 (Tommy Knutsson), 5 ex Grässkären SO Oxelösund 30.12 (Leif Nyström).

Rena vinterfynd är inte så vanligt. Så därför får årets hela åtta fynd betraktas som ovanligt.

GRÅSISKA *Carduelis flammea cabaret*

Rasens rapporterande har ökat explosionsartad, vilket speglar dess ökning i Sverige då den blir vanligare under häckningstid i södra landet. Den månadsliga fördelningen är Januari 28, Februari 25, mars 1, September 24, Oktober 12 och December 3. Septembers och Oktobers fynd härrör huvudsakligen ifrån Enskär. Lite märkligt att den är så fåtalig i övriga regionen under den tiden, eftersom att det är då som de är som mest lättbestämda samt att det är dess flyttningstid.

En liten varningen för bestämningsfallgropar är dock på sin plats när inte dräkterna är så fräscha längre framåt vårkanten. Rrk har här liksom på Snösiskan släppt beskrivningskravet på rasen.

SNÖSISKA *Carduelis hornemanni*

Vårfynd:

2 Björshults soptipp SV Nyköping 1.1 (Per Flodin, Jukka Väyrynen, Göran Andersson), 2 ex Strandvägen, Strängnäs 9.1 (Kjell Thorsén), 1-3 Skogshall O Nyköping 17.1-2.3 (Göran Altstedt), 2 Brandholmen Nyköping 19.1 (Lennart Wahlén), 1-4 ex Skallbergsgården, Årila, S Eskilstuna 27.1-17.2 (Anna Struwe), 1 Åsgat. 49 Katrineholm 29.1 & 24.2 (Urban Rundström), 1 Brandholmen Nyköping 30.1 (Lennart Wahlén), 2 Sjösa gård O Nyköping 30.1 (Jörgen Israelsson), 1 Arnö Nyköping 31.1 & 6.2 (Kalle Brinell, Jan Sjöstedt), 1 ad hane Sydfruksvägen 1, Slagsta, Eskilstuna 4.2 (Bo och Eva-Lena Hernod), 1 ex Trebackalångvägen, Hällby, Eskilstuna 5.2 (Lars och Kerstin Eriksson), "ett par" centrala Nyköping 6.2 (Jan Sjöstedt), 1 Blomenhofsvägen Nyköping 6.2-7.2 (Lennart

Wahlén), 1 Åsgat. 49 Katrineholm 7.2 (Urban Rundström), "ett par" Nynäs NO Nyköping 11.2 (Jan Sjöstedt), 1 ung Mälby kvarn, Skudern NV Malmköping 13.2-14.2 (Jukka Väyrynen), "ett par" Brandholmen Nyköping 14.2 (Jan Sjöstedt), 1 Solö, Fogdö N Strängnäs 20.2 (Magnus Brandell), 1 Brandholmen Nyköping 25.2-2.3 (Lars Hansson), 1 ad hane Älundavägen 9, Hällsta, Eskilstuna 26.2 (Kent Carlsson), "ett par" Kungsgat. 7 Nyköping 3.3 (Anders Söderberg), 1 Runebergsgatan 22 Nyköping 6.3 (Bertil Karlsson), 1 ex Riby, Åker 6.3 (Rolf Svensson), 2 märkta Mälby kvarn, Skudern NV Malmköping 9.3 (Jukka Väyrynen), 1 gammal hona Söderskolan, Flen 20.3 (Tommy Karlström), 3 ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 21.3 (Leif och Hjördis Carlsson, Anna Struwe), 6 Mälby kvarn, Skudern NV Malmköping 28.3 (Jukka Väyrynen).
Höstfynd:

1 ad hane + 3 juv. Stenkvistafälten, Eskilstuna 30-31.10 (Kent Carlsson), 1 ad 3 juv Brandholmen Nyköping 21.11 (Jan Sjöstedt), 2 unga Skoghall, V Djulö S Katrineholm 30.11 (Jukka Väyrynen).

48 vår- respektive 10 höstexemplar är återigen en hög siffra. Sedan 1995 har artens förekomst ökat markant, med undantag för 97 då 4 exemplar sågs. Om ökningen beror på ökad kunskap om arten eller om det har skett en ökning av förekomsten kan vara svårt att sja om, troligtvis så beror det på det förstnämnda. Rrk har nu släppt beskrivningskravet.

BÄNDELKORSNÄBB *Loxia leucoptera*

En sträckande hane Ånga O Nyköping 12.10 (Jan Karlsson).

Endast ett fynd är i underkant, dock föreligger det flera fynd där det ej inkommit erforderlig dokumentation.

STÖRRE KORSNÄBB *Loxia pytyopsittacus*

Två exemplar Hedmossen, Dunker NV Malmköping 10.1 (Jukka Väyrynen), 4 Stordammen, Tunaberg V Nyköping 20.1 (Lars Lundstedt), 1 hane Stordammen, Tunaberg V Nyköping 31.1 (Jan Gustafsson, Anki Andersson), 2 1 mil S Gnesta

2.2 (Lennart Wahlén), 1 hane Hedmossen, Dunker NV Malmköping 13.2 (Jukka Väyrynen), "några" SO Hedmossen, Dunker NV Malmköping 13.2 (Jukka Väyrynen), 1 par Stordammen, Tunaberg V Nyköping 15.2 (Göran Altstedt), 5 ex Holmsjön-Gårmossen, Eskilstuna 21.2 (Bo och Eva-Lena Hernod), 1 hörd Gårmossen, Eskilstuna 25.2 (Bo och Eva-Lena Hernod), 2 Barrsjömossen, Bie N Katrineholm 1.4 (Urban Rundström), 1 par Svarttorp, N Mariefred 4.4 (Johan Skutin), 5 Gagnhäll, Fiskeboda N Katrineholm 25.9 (Anders Nothagen), 85 sträck. Enskär NO Nyköping 26.9 (Urban Rundström, Lillemor Däckfors, Anita Eriksson), "några" Kvisterhult, N Ås, Julita N Katrineholm 20.11 (Torkel Pettersson)

Ett gott rapporteringsår. Vanligtvis brukar det röra sig upp till fem rapporter under häckningstid. Häckning har konstaterats 1984 (två stycken), två stycken 1992 samt en 1995.

TALLBIT *Pinicola enucleator*

Arten fortsatte med sin stora förekomst från förra året. Fram till och 29.1 noterades 1006 individer. Givetvis så är det omöjligt att exakt avgöra hur många det rör sig om. Efter 29.1 föreligger det endast två fynd: 1 ex Merlänna S Strängnäs 8.2 (Kent Söderberg), 4 ex Finningevägen Strängnäs 18.3 (Jocke Ed).

Större flockar: 55 nära Vasaskolan C Strängnäs 13.1 (Kent Söderberg) och cirka 200 ex Teatern, C Eskilstuna 10.1 (Gösta & Britta Nilsson).

Höstfynd: hörd Strandstuviken, SO Nyköping 19.11 (Lennart Wahlén).

ROSENFINK *Carpodacus erythrinus*

1 ungfågel Slottarken, Tullgarn 1.8 (Ulf Modin), 3 ungfåglar ringmärkta Tandlaviken, Eskilstuna 1-13.8 (Kent Carlsson)

Svårt att sja om beståndets utveckling. Men det finns inga rapporterade häckningar sedan 1988, och efter artens nedgången i mitten av 90-talet inkommer den endast få fynd ifrån häckningstid.

LAPSPARV *Calcarius lapponicus*

Endast ett vårfynd: 1 ex Svanviken V Nyköping 19.5 (Jan Sjöstedt)

16 höstfynd under perioden 1-26.9 måste också betraktas som dåligt. Tidsmässigt är dock fynden helt normalt.

SNÖSPARV *Plectrophenax nivalis*

Vinterfynd: 15 Femörehuvud S Oxelösund 1.1 (Göran Altstedt), 30 Vattungarna SO Oxelösund 14.12 (Leif Nyström), 10 Hummelvik, Buskhyttan SV Oxelösund 21.12 (Lennart Wahlén), 3 Grässkären SO Oxelösund 30.12 (Leif Nyström)

Vårfynd: 7 observationer av 93 individer under perioden 20.2-3.4. Där finns en flock på 50 ex vid Stenkvistafälten S Eskilstuna 28.3 (Ilva Hansson). Höstfynd: 11 observationer av 69 exemplar mellan 16.10-21.11. Troligast är dock att fynden: 20 ex Källskären, O Oxelösund 8.11 (Leif Nyström) och 30 ex Grässkären O Oxelösund 8.11 (Leif Nyström) utgörs av övervintrare. Övriga fynd utom ett gjordes vid kusten.

ORTOLANSPARV *Emberiza hortulana*

21 individer plus en hona under perioden 13.5-19.8. Därtill kommer det två observationer från tidiga Maj som får betecknas som flyttfåglar.

Höstfynd: 1 Stjärnholm, Solvidd V Oxelösund 4.9 (Jan Gustafsson)

Måste betraktas som kient. Rapporteringen brukar variera från år till år och över lag så är nog beståndet oförändrat. Inventeringsår brukar visa en likartad förekomst. Merparten av fynden kommer som vanligt ifrån Eskilstuna och Strängnäs.

VIDESPARV *Emberiza rustica*

Ett exemplar Hartsö-Enskär fstn, NO Nyköping 4.9 (Lennart Wahlén), 2 ex Karlhällsberget, O Nykvarn, Södertälje 15.9 (Klas Karp), 1 ex märkt Hartsö-Enskär fstn NO Nyköping 24.9 (Göran Altstedt, Ola Jonsson)

SÅVSPARV *Emberiza schoeniclus*

Ett ex Reningsverket Brandholmen, Nyköping 1.1 (Göran Altstedt), 1 ex Valnaren, Länna samt 10 ex P-platsen, Valnaren 4.1 (Leif Ekblom), hörd Stensjön, St. Malm, O Katrineholm 7.1 (Urban Rundström), 1 ex överflyg. Marsång, SV Oxelösund 8.1 (Jonny Werdin), 5 ex Svanviken, V Nyköping 17.1 (Ulf Hagström), 1 ex Brandholmen, Nyköping 17.1 (Jan Gustafsson), 1 ex Kyrkviken, Stallarholmen 17.1 (Björn Carlsson, Patrik & Kent Söderberg), 1 ex Dragsjön, Öja, Eskilstuna 23.1 (Kent Carlsson), 1 ex Brandholmen, Nyköping 11.2 (Jonny Werdin), 1 ex Dragsjön, Öja, Eskilstuna 28.2 (Kent Carlsson), 10 ex Valla, Ytterselö NO Strängnäs 28.2 (Fredrik Ellin).

Rrk-Sörmland 2001:

Håkan Lernefalk, Katrineholm
Samman kallande, Knölsvan-Storskrake

Göran Andersson, Flen (Sörmlandssvaren)
goranaxandersson@telia.com

Per Eriksson, Nyköping - per.e@telia.com
Smålom-Skedstork, Järpe-Trana

Per Flodin, Flen - perflodin@hotmail.com
Sommargylling-Brokig kardinal (ej Grå-Snösiska)

Jan Gustafsson, Oxelösund
janne.gustafsson@awj.se
Sillgrissla-Vandringstrast

Jörgen Israelsson, Nyköping (webmaster)
jorgen.israelsson@telia.com
Småtrapp-Vitvingad tärna

Örjan Jitelius, Trosa
Cettisångare-Pungmes

Jukka Väyrynen, Malmköping
vayrynen@telia.com
Bivråk-Pilgrimsfalk, Gråsiska-Snösiska

Rapportmall för Sörmland utom Södertörn gällande fynd 2000

A	Alla observationer	Vå	Vår	Notera att komman är viktiga: HI betyder alla häckningar i inlandet H,I betyder alla häckningar <i>samt</i> inlandsobservationer!
B	Beskrivning krävs	So	Sommar 20/5-20/7	
H	Konstaterad eller misstänkt häckning	Vi	Vinter 1/12-28/2	
I	Inland	St	Betydande sträck	
		>	Flockar eller ansamlingar på mer än det antal som anges	

Smålom	A	Sjöorre	I,So,Vi,St	Ljungpipare	>100
Storlom	H,Vi	Svärta	H,I,Vi,St	Kustpipare	Vå,I,St
Smådopping	A	Salskrake	So,>30	Tofsvipa	Vi
Skäggdopping	Vi	Småskrake	I	Kustsnäppa	Vå,I,St
Gråhakedopping	A	Storskrake	>1000	Sandlöpare	A
Svarthakedopping	Vi,april-juli	Bivråk	So,St	Småsnäppa	Vå,I
Storskarv	HI	Brunglada	AB	Spovsnäppa	Vå,I
Rördrom	A	Glada	A	Skårnsnäppa	A
Häger	H	Havsörn	H,SoI	Kårnsnäppa	H,I,St,>100
M.sångsvan	A	Brun kärrhök	H,Vi	Myrsnäppa	A
Sångsvan	H,>50	Blå kärrhök	So,Vi	Brushane	H,>100
Sädgås	Vi,>500	Ängshök	A (B hona)	Dvärgbeckasin	A
Spetsbergsgås	A	Duvhök	So	Enkelbeckasin	Vi,>50
Bläsgås	A	Ornvråk	Vi,St	Dubbelbeckasin	A
Fjällgås	A	Fjällvråk	So,Vi,St	Morkulla	Vi
Grågås	>1000	Kungsörn	Vi, So	Rödspov	A
Strippgås	A	Tornfalk	So,Vi	Myrspov	Vå,I,St
Snögås	A	Aftonfalk	AB	Småspov	A
Vitkindad gås	H,I,St	Stenfalk	So,Vi	Storspov	H,Vi,St
Prutgås	A	Lärkfalk	H	Rödbena	Vi,HI
Gravand	H,I	Jaktfalk	AB	Dammsnäppa	AB
Bläsand	H,Vi	Pilgrimsfalk	A	Roskarl	H,I
Snatterand	H,Vi	Vaktel	A	Smaln.simsnäppa	A
Kricka	H,Vi	Vattenrall	Vi	Labb	H,I,St
Am.kricka <i>Carolinensis</i>	AB	Småfl.sumphöna	A	Dvärgmås	A
Stjärtand	So,Vi	M.sumphöna	AB	Skrattmås	Kolonier,St
Årta	So	Kornknarr	A	Silltrut	HI,Vi
Skedand	H,Vi	Rörhöna	A	Vittrut	A
Brunand	So,>50	Trana	H,Vi,St	Havstrut	HI
Vigg	>1000	Strandskata	Vi,HI	Tretåig mås	A
Bergand	H,I,>50	Skärfläcka	A	Skräntärna	H
Ejder	I,St	M.strandpipare	H	Kentsk tärna	A
Praktejder	A(B hona)	St.strandpipare	HI,>50	Silvertärna	I
Alförrädare	A	Svartbent strandp.	AB	Småtärna	A
Alfägel	So,I,St	Fjällpipare	A	Svarttärna	A

Sillgrissla	H,Vi	St.piplärka	AB	Gransångare	So,Vi
Tordmule	H,Vi	Fältpiplärka	AB	Brandkronad kungsf.	AB
Alkekung	A	Ängspiplärka	Vi	M.flugsnappare	A
Skogsduva	Vi	Rödstrupig lärka	Vå,So	Halsbandsfl.	A (B hona)
Ringduva	Vi	Skärpiplärka	H,Vi,I	Skägges	1/4-31/7
Turkduva	H,So	Gulärka	H	Pungmes	A
Turturduva	A	Forsärka	AB	Sommargylling	A
Tornuggla	AB	Sädesärka	Vi	Svartp.törnskata	AB
Berguv	A	Eng.sädesärka <i>Yarelli</i>	AB	Varfågel	So
Fjälluggla	A	Sidensvans	So,>1000	Stare	Vi,>1000
Hökuggla	A	Strömstare	apr-sep	Nötkråka	H
Slaguggla	AB	Järnsparv	Vi	Smaln.nötkråka	A
Lappuggla	AB	Rödhake	Vi	Svartkråka	AB
Pärluggla	Ropande	Blåhake	Vå,So	Råka	So
Hornuggla	H,Vi	Svart rödstjärt	A	Bergfink	So
Jorduggla	A	Svarth.buskskvätta	AB	Steglits	H,>20
Nattskärria	A	Ringtrast	A	Hämpling	Vi
Kungsfiskare	A	Taltrast	Vi	Vinterhämpling	So,Vi
Biätare	AB	Rödvingetrast	Vi	Gråsiska	So
Blåkråka	A	Dubbeltrast	Vi	Gråsiska <i>Cabaret</i>	A
Härfågel	A	Gräshoppsångare	So	Snösiska	A
Göktyta	A	Flodsångare	A	Bändelkorsnäbb	A (B hont.)
Gråspett	AB	Vassångare	AB	St.korsnäbb	A
Vitr.hackspett	AB	Busksångare	AB	Rosenfink	H
M.hackspett	1/4-31/7	Kärnsångare	A	Tallbit	A
Tretåig hackspett	A	Trastsångare	A	Lappspurv	A
Tofslärka	AB	Höksångare	A	Snöspurv	A
Trädlärka	Vi	Svarthätta	Vi	Ortolansparv	A
Sånglärka	Vi	Lundsångare	AB	Videsparv	A
Berglärka	A	Kungsfågels.	A(B fältobs)	Sävspurv	Vi
Backsvala	Kolonier	Taigasångare	A(B fältobs)		

Rapporter gällande 2000 skickas senast den 15 februari 2001 till Rrk.

Som vanligt gäller att inrapporterade observationer till Sörmlandssvararen jämförs med skriftliga rapporter till Regionala rapportkommittén (Rrk) under förutsättning att rapportören lämnat namn och telefonnummer på bandet. Dessa rapporter publiceras i kommande "Det sörmländska fågelåret". Undantag är naturligtvis de observationer som gäller arter där beskrivning krävs, dessa ska **alltid** rapporteras skriftligen till Rrk. Är du osäker på om du rapporterat, så gör detta skriftligen enligt mallen och skicka detta till rapportmottagaren Om du har obsar som är notervärda (intressanta) som inte faller inom ramen för rapportmallen så skicka det ändå. Detta gäller även om du har reflektioner kring olika arters uppträdande, beteende osv. Vi tar tacksamt emot dina synpunkter.

OBS! Riksinventeringsarter under 2000 var Rödröm och Dvärgmå, och Rrk vill ha del av samtliga observationer som gjorts under häckningstid inom rapportområdet.

Glöm inte skicka beskrivningar!

För publicering av sällsyntare arter och raser krävs att dessa behandlats av Rrk eller RK (Raritetskommittén på rixplanet). Följaktligen utesluts dessa rapporter ur årsammanställningarna om dessa ej verifierats med en beskrivning. RK-blanketter kan erhållas via Sörmlandssvararen alt. från Rrk. Skriv och skicka din beskrivning snarast möjligt efter gjord obs, för att Rrk resp. RK ska hinna behandla denna innan nästa sammanställning görs.

Rapportera in allt!

Det är Rrk som sköter svararverksamheten och därmed även utflödet av känslig information. Rrk-medlemmarna har stor erfarenhet av hur man hanterar olika situationer med känsliga häckningar och sällsyntheter som lockar stora skaror av skådare. Självklart läses inte känsliga häckningar ut på svararen men det är viktigt i det regionala fågelskyddsarbetet att veta var det finns områden där speciella hänsyn måste tas. Du kan även kontakta de etiska rådgivarna (för sökarverksamheten i Sörmland) som är Jukka Väyrynen 070-638 22 82, Ola Jonsson 070-573 43 60 och Göran Andersson 0157-135 10 (svararansvarig) och rådgöra med dom om hur du ska gå till väga med din rapport.

Rapportera dina observationer på ett vanligt A4. Lista arterna enligt mallen. Notera ett fynd per rad samt lämna en rads mellanrum mellan fynden.

Ex:

Bläsgås 2ex Skåraviken, Hallbosjön 26.3 (Rune Rödhake)

===== (Tom rad) =====

Bläsgås 5ex Stensjön, Stora Malm 26.3 (Rune Rödhake)

Rapportera per E-post!

Du kan också skicka din rapport på diskett eller som e-mail (hakan.lernefalk@mf.katrineholm.se) ange också i vilket filformat du skickar din text (välj t.ex. Word 6.0 format).

För sällsyntare arter/raser så ska följande behandlas av Rk (men skickas till Rrk):

1. Nya arter eller raser för landet.
2. Arter eller raser som t.o.m. 1988 observerats färre än 20 ggr i landet enligt Sveriges fåglar (SOF 1990)
3. Därutöver följande arter och raser: Svartnäbbad islom, Stormsvala, Toppskarv (utanför västkusten söder-ut t.o.m. Kullaberg), Bläsgås (rasen flavirostris), Vitögdd dykand, Vitnackad svärta, Ormörn, Stäpphök, Mindre skrikörn, Större skrikörn, Stortrapp, Småtrapp, Tjockfot, Tuvsnäppa, Tereksnäppa, Brednäbbad simsnäppa, Tärnmås, Vitvingad trut, Sandtärna, Sydnäktergal, Blåhake (rasen cyanecula), Svarthakad buskskvätta (rasen maura/stejnegeri), Stenskvätta (rasen leucorrhya), Nordsångare (utanför lappmarkerna), Brunsångare, Gransångare (rasen tristis), Rödhuvad törnskata, Rosenstare och gyllensparv.
4. Övriga arter och raser som regional rapportkommitté vill hänskjuta till Rk för yttrande, eller sådana som Rk på eget initiativ önskar granska.

Dessutom ska alla fynd av arter och raser påträffade färre än tio gånger inom rapportområdet (se Sörmlandslistan 1995), och som inte täcks av någon kategori ovan eller av rapportmallen, beskrivas på raritetsblankett.

Adress: Rrk Sörmland; Håkan Lernefalk, Storgatan 16A, 641 45 Katrineholm.

Hartsö-Enskär fågelstation 1999

Meddelande nr 65 från Hartsö-Enskär fågelstation

Verksamheten under året bestod av inventeringar under häckningsssäsongen av såväl alkor m fl arter på de yttre skären som höksångare på Enskär. Under hösten skedde som tidigare år också fångst av tättingar med slöjnat på södra Enskär. De 18 personer som hjälpte till gjorde ett mycket gott arbete, men fler skulle ha behövts. Personalbristen innebar en sen start, ett för tidigt avslut och dessutom ett två veckors upphåll mitt i säsongen. Trots detta ringmärktes 3.209 fåglar under hösten, vilket var ett gott resultat med tanke på den korta säsongen. Höstens clou var naturligtvis uggleflyttningen, annars var det raritetsfattigt under hösten. Tordmularna hade bra häckningsresultat under sommaren.

Ekonomiskt blev 1999 ett bra år, främst tack vare försäljningen av egentillverkade fågelholkar. Dessutom kunde vi tack vare ett landstingsbidrag förse stationen med en solpanel som tryggar elförsörjningen på ett bra sätt.

VERKSAMHETSPERIODER

Under året besöktes verksamhetsområdet, dvs Enskär och skärgården närmast öster därom, under årets alla månader utom december. Det blev sammanlagt 86 dagar, varav 63 dagar under ordinarie höstsäsong (aug-okt).

Fångstperioden fick tyvärr avslutas redan den 16 oktober p g a personalbrist, och av samma skäl nödgades vi till ett längre avbrott 28/8 - 10/9.

Varken under vintern (jan-feb) eller i slutet av året var det några ishinder i ytterskärgården.

Januari: 7, 21. Februari: 17, 21. Mars: 16, 20, 27, 28. April: 2, 3, 5. Maj: 6, 16, 31. Juni: 1, 8, 17. Juli: 7, 10, 13, 19. Augusti: 1, 3, 4, 5, 6, 10-27. September: 4-5, 11-30. Oktober: 1-3, 5-17, 20, 24. November: 5-6.

PERSONAL

Från stationsledningen framförs ett varmt tack till samtliga medhjälpare, vilka under hösten arbetat helt ideell med ringmärkningen det antal dagar som anges inom parentes nedan.

Ringmärkare: Göran Altstedt (10), Kent Carlsson (8), Nicke Helldorff (8), Christer Larsson (7), Bengt Lindström (7), Urban Rundström (8), Gunnar Sjöo (11) och Lennart Wahlén (17).

Assistenten: Lillemor Däckfors (8), Anita Eriksson (8), Per-Åke Hägerroth (2), Ola Jonsson (7), Leif Nyström (1), Jan Oldebring (4), Rakel Sjöo (11), Bitte Wahlén (6), Niklas Wahlén (6) och Olle Wahlén (6).

INVASIONSARTER

Arturvalet baseras på den lista som upprättats inom projektet Nordiska Invasionsfåglar. Under hösten 1999 flyttade sparv- och pärluggla i större omfattning, medan större hackspett och nötväcka visade viss flyttningssoro, liksom nötskrika och bändelkorsnäbb.

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

Noterad under sjutton dagar 12/9 - 11/10 och invasionsrörelsen var ganska kraftig med 32 ex ringmärkta. Detta är den tredje största fångsten vid Enskär under åren 1965-99. Endast 1974 (104 ex) och 1978 (38 ex) har vi fångat fler sparvugglor. Avbrottet under två veckor alldeles före första fångsten innebar antagligen att vi missade några fåglar också.

Hornuggla *Asio otus*

Den 16 oktober fångades och ringmärktes 1 ex, vilket var höstens enda observation.

Pärluggla *Aegolius funereus*

Höstens första exemplar fångades den 22 augusti. Hur många som "missades" under de två veckor vi hade stängt är okänt, men under 14 dagar i perioden 12/9-15/10 ringmärktes ytterligare 32 ex innan vi stängde den 17/10. Tidigare största fångsterna härrör från höstarna 1982 (103 ex), 1967 (94 ex), 1978 (90 ex) och det har fångat mer än 33 ex under ytterligare fem år under Perioden 1965-99.

Spillkråka *Dryocopus martius*

Femton obsdagar 22/8-14/10 och "normala" 4 ex ringmärkta.

Större hackspett *Dendrocopos major*

Obsad 18/8 och 21/8 samt sjutton dagar 12/9-16/10 och 6/11. Totalt ringmärktes 13 ex, vilket är något över genomsnittet.

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

Observerad i maj-juni, bl a sågs en ringmärkt hane och arten häckar nog årligen på Enskär. Under hösten ringmärktes 7 ex utspritt under perioden 12/8-16/10 (12 obsdagar).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Den 21/1 sågs en flock om 150 ex ätandes rönnbär på ett skär strax öster om Enskär. I övrigt gjordes obsar av enstaka eller få ex 20/3, 6/5, 6/11 samt under ordinarie höstsäsong 16/10.

Stjartmes *Aegithalos caudatus*

Flyttar sent, nu noterad blott 9-10/10 och 12/10, varvid 14 ex ringmärktes.

Svartmes *Parus ater*

Noterad endast fem dagar: 22/9, 26/9, 9-10/10 och 12/10, samtidigt ringmärktes 2 ex.

Blåmes *Parus cearuleus*

Observerad 46 dagar (av 58 möjliga) under hösten och 157 ex ringmärktes, vilket är en bra bit över medelvärdet 1965-99 (109 ex).

Talgoxe *Parus major*

Observerad 53 dagar (av 58 möjliga) under hösten

och 114 ex ringmärktes, vilket är över medelvärdet 1965-99 (83 ex).

Nötväcka *Sitta europaea*

Elva exemplar ringmärktes under femton obsdagar. Detta antyder att det inte bara var lokala individer som rörde på sig, utan att det var en reell flyttning involverad.

Trädkrypare *Certhia familiaris*

Observerad 29 dagar (av 58 möjliga), främst efter den 19/9. Samtidigt ringmärktes 14 ex, vilket är en låg summa och i paritet med fångsterna 1995-96. Under 1997-98 fångades 80 ex per höst och genomsnittet 1965-99 är 59 ex.

Nötskrika *Garrulus glandarius*

Under femton obsdagar 15/9-15/10 sågs ca 180 ex på sträck/sträckförsök, 2 ex ringmärktes.

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes*

Minst en individ 14-15/9, 1 ex märktes 14/9.

Gråsiska *Carduelis flammea*

Under hösten ringmärktes 55 ex under 25 obsdagar 11/9-16/10, måttlig flyttning.

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

En utfärgad hane sjöng mitt på Enskär 1/6 och en ung hane sjöng på norra delen av ön samma dag. Under hösten sågs 2 ex (ad hane + en honfärgad) göra sträckförsök vid södra Enskär 13/8, och på samma plats fångades 2 ungfåglar 24/8 varav den ena återfångades 25/8.

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra*

Sträckande 29/9 (1 ex), 7/10 (1 ex) och 16/10 (8 ex).

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus*

En observation då en flock om ca 85 ex (!) gjorde sträckförsök vid södra udden 26/9.

Obestämd korsnäbb *Loxia sp*

Totalt endast fjorton korsnäbbsobsar denna höst, varav nio var obestämda (blott 15-20 ex under sep-okt).

Domherre *Pyrrhula pyrrhula*

Flyttningsstart 6/10, observationer under 10 dagar av 12 innan stationen stängde igen. Några tiotal individer obsade, 6 ex ringmärkta.

Följande invasionsarter observerades inte vid fågelstationen under 1999: Fjälluggla, Hökuggla, Gråspett, Vitryggig hackspett, Tretåig hackspett, Talltita, Lappmes, Snösiska och Tallbit.

ÖVRIGA OBSERVATIONER

Under 1999 observerades totalt 177 fågelarter inom stationens verksamhetsområde, varav ingen var ny. Därmed har oförändrat 252 arter setts under åren 1965-1999.

Här nedan redovisas de mest intressanta observationerna under året. Ytterligare information lämnas under rubriken Ringmärkningen nedan, och vissa arter presenteras enbart i den sörmländska fågelrapporten som också publiceras i detta supplement.

Om inte annat anges, så har observationerna gjorts vid Enskärs södra udde. Med "de yttre skären" avses området kring Hamnskär/Garkast.

Smålom *Gavia stellata*

Fyra obsar under mars-maj (20/3, 28/3, 5/4, 6/5) och endast fem under hösten (1/8, 5/10, 8/10, 9/10, 6/11), mestadels enstaka individer.

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*

Ett exemplar sträckte förbi södra Enskär mot väster den 1/10. Det var en ungfågel eller subadult i vinterdräkt. Detta var tredje obsen av arten i området.

Gråhakedopping *Podiceps griseigena*

Enstaka observationer 17/2 och 5/4 samt sexton obsdagar 5/8-9/10 omfattande 15-20 ex.

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Oförändrat endast en koloni i området (utanför fågel-skyddsområdet), troligen också oförändrat antal häckande par (150-200). Några boungar ringmärktes, 44 ex.

Vitkindad gås *Branta leucoptera*

Endast en obs under hösten, 5 ex sträckte SV 25/9. Dessutom sågs 6 ex på nordsträck 2/4.

Prutgås *Branta bernicla*

Endast tre obsdagar: 18 ex mot SV 27/8, 1 ex rastade 6/10 och under em 8/10 sträckte sju flockar om totalt 77 ex mot SV/V.

Gravand *Tadorna tadorna*

Första obs under våren gjordes den 20 mars. Under häckningstid sågs som vanligt flera par i området och minst fyra, troligen fem, häckningar resulterade i ungar. Två vid Enskär, en vid Storrö samt en eller två vid Garkast/Skeppsklubben.

Snatrand *Anas strepera*

Ovanlig i området, nu sågs 1 par rasta vid Garkast 3/4, 1 ex flög förbi Storrö 10/7 och 4 ex sträckte SV vid Garkast 11/9.

Vigg *Aythya fuligula* / **Bergand** *Aythya marila*

Den 17/2 hade isen lagt sig i en del inre fastlandsvikar och bl a viggflockarna fick flytta sig längre ut. Denna dag fanns mellan Skärgattsskär och Lillrö en enorm, tät flock av vigg och bergand, som uppskattades innehålla ca 15.000 individer. Merparten var vigg, men minst ett tusental var bergand. Av vigg konstaterades fyra häckningar vid de yttre skären under sommaren.

Svärta *Melanitta fusca*

Två vinterobsar: 2 ex öster om Hartsö 7/1 och 2 ex vid Kistan 21/2. Blott två häckningar, bo med ägg på Hamnskär 7/7 och en hona med tre ganska små ungar vid södra Enskär 11-14/8.

Salskrake *Mergus albellus*

Drygt 10 ex tillsammans med tusentals vigg/bergand nära Lillrö 17/2.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

En adult fågel rastade en kort stund vid södra Enskär 27/9 innan den drog vidare norrut, och en ungfågel sträckte mot SV tätt över fågelstationen 5/10.

Antal obsdagar för övriga rovfåglar under hösten: Havsörn (46), blå kärnhök (1), duvhök (5), sparvhök (47), bivräk (5), ormvräk (2), fjällvråk (3), fiskgjuse (4), stenfalk (8) och lärkfalk (3).

Sandlöpare *Calidris alba*

Ovanligt många rastande individer vid de yttre skären i början av augusti: 7 ex 1/8, 10 ex 3/8, 15-17 ex 4/8, 5 ex 5/8 och 4 ex 6/8, samt senare 1 ex 11/8 och 3-5 ex 14/8 - samtliga adulta.

Skärnsnäppa *Calidris maritima*

Rastande fåglar vid de yttre skären under vinter/vår: ca 50 ex 7/1, ca 60 ex 17/2, ca 105 ex 21/2, ej räknad flock 20/3, ca 100 ex 27/3, 150-200 ex 2/4 och 230 ex (noggrann räkning, en flock!) 3/4. Det senare är den största flock som setts i området.

Under hösten sträckte 3 ex mot SV 8/10 och 1 ex mot SV 9/10 samt rastade ca 30 ex 16/10. Under senhöst/förvinter gjordes inga besök alls i ytterskärgården (trots öppet vatten), så de "vanliga" observationerna av skärnsnäppor i nov-dec saknas detta år.

Roskarl *Arenaria interpres*

Tre häckningar konstaterade vid de yttre skären 7-19/7.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Ett exemplar sträckte SV vid Garkast 3/8.

Ytterligare 23 arter vidare observerades under 1999, bl a kustsnäppa (totalt 9 ex rastande vid fyra tillfällena 19/7-6/8), spovsnäppa (3 ad 19/7, 1-3 ad under dagarna 3-6/8 samt 2 ad + 4 juv 14/8), myrspov (1 ex rastade 6/8 och 1 ex sträckte 13/8) samt småspov (enstaka sträckande 6/5, 3/8, 26/8 och 14/9).

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*

En mörk ungfågel sågs först vid Garkast och senare vid södra Enskär under en halvtimme på em 7/10. Dagen därpå (8/10) sågs 3-4 troliga bredstjärtade labbar hålla till vid Garkast under em, och lite senare sträckte 2 ex (av dessa?) söderut. Ytterligare lite senare samma dag (vid 17-tiden) sträckte, med

5 min mellanrum, två mörka ungfåglar mot SV/V helt nära södra udden.

Denna höst sträckte hundratals bredstjärtade labbar söderut längs ostkusten, bl a in över Uppland och förbi Öland/Blekinge/Skåne, och det var närmast förvånande att det inte sågs fler vid sörmalmskusten.

Labb *Stercorarius parasiticus*

Tre lyckade häckningar konstaterade (2+2+1 flygga ungar), två vid de yttre skären, en lite längre in.

Fjälllabb *Stercorarius longicaudus*

En mycket ljus ungfågel sträckte mot SV utanför Enskär 27/8. Andra obsen i området.

Småtärna *Sterna albifrons*

En adult var stationär och fiskade strax öster om Enskär 10-11/8.

Sillgrissla *Uria aalge*

Häcker inte i området. Två obsar i mars och fem obsar i juli-oktober.

Tordmule *Alca torda*

Ca 180 par häckade i fågelskyddsområdet, där 94 boungar kunde ringmärkas. Detta är en liten uppgång från åren 1997-98 och frånvaron av mink under 1999 är troligen den främsta faktorn. Tre vuxna fåglar av våra tidigare märkningar kontrollerades samtidigt. Dessutom ringmärktes 8 boungar på skär strax utanför fågelskyddsområdet.

Tobisgrissla *Cephus grylle*

Ingen lyckad häckning konstaterad, men troligen häckade några få par med okänt resultat.

Berguv *Bubo bubo*

Observerad på Enskär 14/8 och 29/9.

Jorduggla *Asio flammeus*

Ett exemplar sågs på Garkast 11/9, 1 ex fångades 21/9 och ev samma ex sågs i fångstområdet på södra Enskär 23/9. Ytterligare ett exemplar sträckte in och rastade på södra udden 7/10 och den 13/10 fångades 2 ex, en på morgonen och en på kvällen.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Tre observationer av enstaka sträckande fåglar: 11/9, 22/9 och 5/10.

Strömstare *Cinclus cinclus*

Ett exemplar rastade vid sydligaste udden 15/10. Mycket ovanlig vid Enskär under höstarna, detta var blott fjärde obsen.

Höksångare *Sylvia nisoria*

En ensam hane sjöng på mellersta Enskär 1/6 och 8/6, men var försvunnen 17/6. Arten är troligen inte att anse som regelbunden häckfågel i rapportområdet längre.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Ett exemplar rastade på Lillrö 16/5 och två fåglar sågs på södra Enskär under hösten, 11/9 och 9/10.

Skäggsme *Panurus biarmicus*

Två exemplar rastade i en liten vassrugge intill Militärbaracken på västra sidan av södra Enskär 14/10. Andra obsen av skäggsme vid stationen.

Svart kråka *Corvus corone corone*

Ett exemplar av denna kontinentala ras sträckte tillsammans med vanliga kråkor förbi södra Enskär mot NO 5/4.

Vinterhämling *Carduelis flavirostris*

Enstaka rastande fåglar 28/3 och 2/4 på Örskar resp Garkast. Under hösten observationer av två små flockar som kom insträckande från öster 9/10 (6-7 ex) och 15/10 (några hörda).

Lappsparv *Calcarius lapponicus*

Tre obsar: 1 ex fångades 15/9 och enstaka sträckande fåglar hördes 22/9 och 26/9.

Videsparv *Emberiza rustica*

Ett exemplar rastade i skogen mot Barackberget 4/9 och 1 ex fångades 24/9.

RINGMÄRKNINGEN

Totalt fångades 3209 ex under hösten (och 186 ex under häckningstid, därav 184 boungar), vilket är en relativt normal summa med hänsyn taget till den något förkortade säsongen. Samtidigt är det värt att komma ihåg att bortfallet är ca 1000 fåglar, dvs ca 25 %.

De bästa dagarna var 26/9 med 302 märkta, 7/10 med 208 märkta och 1/10 med 206 märkta.

Bland invasionsarterna under hösten dominerade blåmes 157, talgoxe 114 och gråsiska 55.

Mest spännande var förstås att ugglorna rörde på sig, vilket innebar många natttrondor för personalen. Fångsten summerades till 33 pärlugglor, 32 sparvugglor, 3 jordugglor och 1 hornuggla. Även stjärtnes (14), nötväcka (11), nötkråka (1) och bändelkorsnäbb (2) utgjorde trevliga inslag lite utöver det vanliga.

Störst blev som vanligt den allra minsta, kungsfågeln, med 1184 märkta, följd av rödhake 598 och lövsångare 262. Gärdsmygen hade fjärde bra året i följd, 102 ex ringmärktes.

ÅTERFYND OCH KONTROLLER

Utbytet med andra ringmärkare var under året ovanligt blygsamt, ingen (!) främmande kontroll gjordes i nätfångsten och endast nio återfynd blev inrapporterade.

Av de senare var det två sparvhökar som programenligt rapporterades från Tyskland samma höst, en död och en kontrollerad av ringmärkare.

Fem alkor svarade för drygt hälften av återfyndskörden och sillgrisslan som tydligen inte var helt frisk vid märktillfället hittades ju kort därefter i märkområdet. Av tordmularna var det en årsunge som inte oväntat hamnade i ett fisknät, den här gången skedde det utanför Lettland, 42 mil från märkplatsen. Två andra boungar återfanns som adulta 3- resp 4-åringar på häckplatser 8 mil NO om märkplatsen, sannolikt en effekt av populationens pågående spridningstendenser i norra Östersjön. Dessvärre verkade det dock tyvärr som om dessa fåglar hamnade på skär med mink, båda återfanns döda. Den fjärde fågeln häckade som treåring vid Christiansö 40 mil söder om märkplatsen, den

hade med andra ord stannat kvar i närheten av det förmodade övervintringsområdet.

Endast två tättingar, blåmes och nötkråka, finns bland återfynden, men de är desto mer anmärkningsvärda. Inte genom ålder, avstånd, hastighet eller något liknande. Nej, det märkliga är att en privatmärkare, Magnus Kasselstrand, fångade dessa båda fåglar på sin tomt i Hummelstad, Brotorp i "mörkaste" Småland drygt 12 mil SV om Enskär. Vad som är än mer märkligt är att nötkräkan, märkt som adult i augusti 1997, kontrollerades på samma lokal både 981214 och 991228, utan att ses dessemellan!

Endast en främmande kontroll gjordes under året och det var den färgmärkta skärsnäppa som för tredje vintern i följd höll till vid de yttre skären. Den sågs även tidigare under samma vinter (981230) och övervintrade möjligen i området. Eller passerade på höst- resp vårsträck?

Återfynd inrapporterade under 1999

SPARVHÖK (*Accipiter nisus*)

6.161.323 Årsunge, hona.

990818 Enskär

991007 Passau, Niederbayern, TYSKLAND.

1162 km SSV - 50 dagar. Funnen död.

SPARVHÖK (*Accipiter nisus*)

5.097.041 Årsunge, hane.

991009 Enskär: Vinge 204 mm

991105 Reitbrook, Hamburg, TYSKLAND.

737 km SV - 27 dagar.

Kontr. av ringm: Vinge 204 mm, vikt 149 g, F1.

SILLGRISLA (*Uria aalge*)

9.050.843 2K+

990719 Tveknäpplingarna.

990801 Hamnskär.

0,5 km - 13 dagar. Funnen död, förtorkad.

TORDMULE (*Alca torda*)

8.080.737 Bounge

950708 St Garkast

990630 Bytta Salkobbar, Biskopsö, Sörmland.

80 km NO - 3 år 358 dagar

Funnen död på häckningsskär, troligen minkdödad.

TORDMULE (*Alca torda*)

8.086.076 Bounge

960719 Hamnskär

990723 Christiansö, Bornholm, DANMARK.

401 km SSV - 3 år 4 dagar.

Häckande, kontrollerad av ringmärkare.

Ommärkt med "Köpenhamn (DKC) 5A 853".

TORDMULE (*Alca torda*)

8.086.079 Bounge

960804 Torskbåden

990630 Alkobbarna, Norsten, Sörmland

77 km ONO - 2 år 330 dagar.

Funnen död (på häckningsskär?)

TORDMULE (*Alca torda*)

8.099.728 Bounge

990707 L Garkast

991015 +- 2 v. Daugava, Riga, LETTLAND.

421 km OSO - 100 +- 14 dagar. Död i fisknät.

BLÅMES (*Parus caeruleus*)

BH 91592 Årsunge, hane

961002 Enskär: Vinge 68 mm, vikt 12,3 g, F1.

990110 Hummelstad, Småland.

122 km SV - 2 år 100 dagar.

Kontrollerad av ringmärkare: 3K+ hane.

NÖTKRÅKA (*Nucifraga c. caryocatactes*)

6.161.269 2K+

970826 Enskär: Vinge 185 mm, vikt 183 g.

991228 Hummelstad, Småland.

122 km SV - 2 år 124 dagar.

Kontrollerad av ringmärkare.

Främmande kontroll

SKÄRSNÄPPA (*Calidris maritima*)

4.339.873

960322 Nidingen, Halland (färgmärkt)

990327-0403 Hartsö skärgård

ca 360 km NO - 3 år 12 dagar

Färgavlöst i fält, stationär, rastande.

Tabell 1 Ringmärkta fåglar vid Hartsö-Enskär fågelstation 58.41N/17.28E
(Birds ringed at Hartsö-Enskär Bird Observatory)

Art (Species)	Antal ringmärkta (Number ringed)			Återfynd (Recoveries)	
	1965-98	1999	1965-99	1999	1965-99
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	31	44	75		2
Knölsvan <i>Cygnus olor</i>	15	0	15		3
Grågås <i>Anser anser</i>	8	1	9		1
Kanadagås <i>Branta canadensis</i>	1	-	1		
Vitkindad gås <i>Branta leucopsis</i>	1	-	1		
Gravand <i>Tadorna tadorna</i>	1	-	1		
Kricka <i>Anas crecca</i>	1	-	1		
Gräsand <i>Anas platyrhynchos</i>	8	-	8		2
Ejder <i>Somateria mollissima</i>	2	-	2		
Svärta <i>Melanitta fusca</i>	1	-	1		
Duvhök <i>Accipiter gentilis</i>	8	-	8		2
Sparvhök <i>Accipiter nisus</i>	517	21	538	1	49
Ormvråk <i>Buteo buteo</i>	1	-	1		
Tornfalk <i>Falco tinnunculus</i>	9	-	9		
Stenfalk <i>Falco columbarius</i>	18	-	18		
Lärfalk <i>Falco subbuteo</i>	3	1	4		
Vattenrall <i>Rallus aquaticus</i>	1	-	1		
Kornknarr <i>Crex crex</i>	1	-	1		
Strandskata <i>Haematopus ostralegus</i>	2	-	2		
Större strandpipare <i>Charadrius hiaticula</i>	10	-	10		
Kustpipare <i>Pluvialis squatarola</i>	4	-	4		
Kustsnäppa <i>Calidris canutus</i>	2	-	2		
Småsnäppa <i>Calidris minutus</i>	6	-	6		
Kärnsnäppa <i>Calidris alpina</i>	167	-	167		3
Dvärgbeckasin <i>Lymnocyptes minimus</i>	5	-	5		1
Enkelbeckasin <i>Gallinago gallinago</i>	8	-	8		
Morkulla <i>Scolopax rusticola</i>	29	2	31		4
Småspov <i>Numenius phaeopus</i>	2	-	2		1
Rödbena <i>Tringa totanus</i>	2	-	2		1
Gluttsnäppa <i>Tringa nebularia</i>	8	-	8		
Grönbenäppa <i>Tringa glareola</i>	1	-	1		
Drillsnäppa <i>Actitis hypoleucos</i>	39	-	39		
Roskarl <i>Arenaria interpres</i>	7	2	9		
Labb <i>Stercorarius parasiticus</i>	5	3	8		
Skrattmås <i>Larus ridibundus</i>	2	-	2		
Fiskmås <i>Larus canus</i>	30	6	36		
Silltrut <i>Larus fuscus</i>	1	-	1		
Gråtrut <i>Larus argentatus</i>	6	2	8		
Havstrut <i>Larus marinus</i>	3	-	3		
Skräntärna <i>Sterna caspia</i>	151	-	151		2
Silvertärna <i>Sterna paradisaea</i>	41	22	63		
Sillgrissla <i>Uria aalge</i>	48	1	49	1	4
Tordmule <i>Alca torda</i>	1192	102	1294	4	41
Tobisgrissla <i>Cephus grylle</i>	42	-	42		2
Skogsduva <i>Columba oenas</i>	2	-	2		
Ringduva <i>Columba palumbus</i>	8	-	8		
Gök <i>Cuculus canorus</i>	178	2	180		

Art (Species)	Antal ringmärkta (Number ringed)			Återfynd (Recoveries)	
	1965-98	1999	1965-99	1999	1965-99
Hökuggla <i>Surnia ulula</i>	15	-	15		
Sparvuggla <i>Glaucidium passerinum</i>	201	32	233		1
Kattuggla <i>Strix aluco</i>	1	-	1		
Hornuggla <i>Asio otus</i>	52	1	53		1
Jorduggla <i>Asio flammeus</i>	20	3	23		1
Pärflugga <i>Aegolius funereus</i>	782	33	815		17
Nattskärre <i>Caprimulgus europaeus</i>	24	-	24		
Tornseglare <i>Apus apus</i>	85	-	85		
Kungsfiskare <i>Alcedo atthis</i>	2	-	2		
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	84	1	85		1
Gråspett <i>Picus canus</i>	1	-	1		
Gröngöling <i>Picus viridis</i>	91	-	91		
Spillkråka <i>Dryocopus martius</i>	179	4	183		
Större hackspett <i>Dendrocopos major</i>	370	13	383		4
Vitryggig hackspett <i>Dendrocopos leucotos</i>	1	-	1		
Mindre hackspett <i>Dendrocopos minor</i>	227	7	234		
Tretåig hackspett <i>Picoides tridactylus</i>	25	-	25		
Trädlärka <i>Lullula arborea</i>	2	-	2		
Berglärka <i>Eremophila alpestris</i>	1	-	1		
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	4	-	4		
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	88	-	88		
Hussvala <i>Delichon urbica</i>	77	-	77		
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	626	1	627		2
Ängspiplärka <i>Anthus pratensis</i>	189	1	190		
Skärpiplärka <i>Anthus petrosus</i>	18	-	18		
Gulärta <i>Motacilla flava</i>	115	-	115		1
Sädesärta <i>Motacilla alba</i>	1273	-	1273		5
Sidensvans <i>Bombycilla garrulus</i>	11	-	11		
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	1244	102	1346		2
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	348	5	353		6
Rödhake <i>Erythacus rubecula</i>	15905	598	16503		65
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	103	2	105		
Blåhake <i>Luscinia svecica</i>	129	-	129		1
Blåstjärt <i>Tarsiger cyanurus</i>	1	-	1		
Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochruros</i>	2	-	2		
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	2439	18	2457		8
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	165	-	165		
Svarthakad buskskvätta <i>Saxicola torquata</i>	1	-	1		
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	486	1	487		4
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	3	-	3		
Koltrast <i>Turdus merula</i>	1059	24	1083		18
Björktrast <i>Turdus pilaris</i>	147	-	147		4
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	3276	90	3366		56
Rödvingetrast <i>Turdus iliacus</i>	761	10	771		5
Dubbeltrast <i>Turdus viscivorus</i>	41	3	44		1
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i>	16	-	16		
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	41	-	41		
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	1	-	1		
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	78	1	79		

Art (Species)	Antal ringmärkta (Number ringed) Återfynd (Recoveries)				
	1965-98	1999	1965-99	1999	1965-99
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	115	2	117		
Rödstrupig sångare <i>Sylvia cantillans</i>	1	-	1		
Ökensångare <i>Sylvia nana</i>	1	-	1		
Höksångare <i>Sylvia nisoria</i>	148	-	148		
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	2707	47	2754		5
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	887	12	899		1
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	1556	24	1580		3
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	3143	80	3223		13
Nordsångare <i>Phylloscopus borealis</i>	1	-	1		
Kungsfågelsångare <i>Phylloscopus proregulus</i>	13	-	13		
Taigasångare <i>Phylloscopus inornatus</i>	15	-	15		
Videsångare <i>Phylloscopus schwarzi</i>	3	-	3		
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	334	5	339		
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	1263	21	1284		4
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	17946	262	18208		28
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	40205	1184	41389		47
Brandkronad kungsfågel <i>R. ignicapillus</i>	1	-	1		
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	3547	60	3607		5
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	110	1	111		
Halsbandsflugsnappare <i>Ficedula albicollis</i>	2	-	2		
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	1971	12	1983		5
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	914	14	928		
Entita <i>Parus palustris</i>	389	3	392		
Talltita <i>Parus montanus</i>	86	-	86		
Tofsmes <i>Parus cristatus</i>	11	-	11		
Svartmes <i>Parus ater</i>	1184	2	1186		1
Blåmes <i>Parus caeruleus</i>	3686	157	3843	1	7
Talgoxe <i>Parus major</i>	2804	114	2918		11
Nötväcka <i>Sitta europaea</i>	172	11	183		
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	1995	14	2009		5
Sommargylling <i>Oriolus oriolus</i>	1	-	1		
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	1120	12	1132		5
Värfågel <i>Lanius excubitor</i>	85	2	87		
Nötskrika <i>Garrulus glandarius</i>	134	2	136		1
Skata <i>Pica pica</i>	7	-	7		
Nötkråka <i>Nucifraga caryocatactes</i>	50	1	51	1	2
Kråka <i>Corvus corone</i>	7	-	7		1
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	118	3	121		5
Pilfink <i>Passer montanus</i>	1	-	1		
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	2659	71	2730		15
Bergfink <i>Fringilla montifringilla</i>	425	3	428		2
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	454	2	456		6
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>	2	-	2		
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	2704	41	2745		18
Hämpling <i>Carduelis cannabina</i>	3	-	3		
Vinterhämpling <i>Carduelis flavirostris</i>	25	-	25		
Gräsiska <i>Carduelis flammea</i>	3000	55	3055		8
Snösiska <i>Carduelis hornemanni</i>	6	-	6		
Bändelkorsnäbb <i>Loxia leucoptera</i>	17	2	19		

Art (Species)	Antal ringmärkta (Number ringed)			Återfynd (Recoveries)	
	1965-98	1999	1965-99	1999	1965-99
Mindre korsnäbb <i>Loxia curvirostra</i>	79	-	79		2
Större korsnäbb <i>Loxia pytyopsittacus</i>	15	-	15		
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	28	-	28		
Tallbit <i>Pinicola enucleator</i>	8	-	8		
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	881	6	887		3
Stenknäck <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	3	-	3		
Lappsparv <i>Calcarius lapponicus</i>	16	1	17		
Snösparv <i>Plectrophenax nivalis</i>	1	-	1		
Gulsparv <i>Emberiza citrinella</i>	334	9	343		1
Ortolansparv <i>Emberiza hortulana</i>	48	-	48		
Videsparv <i>Emberiza rustica</i>	23	1	24		
Dvärgsparv <i>Emberiza pusilla</i>	3	-	3		
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	290	-	290		3
Summa (Sum)	131205	3395	134600	13	521
Antal arter (Number of species)	158	68	158	9	62

SUMMARY

The above paper is the annual report of 1999 from Hartsö-Enskär Bird Observatory (58.41N/17.28E) in the archipelago of east central Sweden.

The Observatory was manned during 63 days in August, September and October. In the summer some studies on the breeding bird fauna were made, especially on the Razorbill *Alca torda* with 94 nestlings ringed in the investigated area.

In the year a total of 3,395 birds of 68 species were ringed, most of them caught in mistnets on the southern part of the island called Enskär.

Highest figures were, as usual, noted for the Goldcrest *Regulus regulus* (1184), the Robin *Erithacus rubecula* (598) and the Willow Warbler *Phylloscopus trochilus* (262). Also the Blue Tit *Parus cearuleus* (157), the Great Tit *Parus major* (114) and the Wren *Troglodytes troglodytes* (102) were rather numerous. Of irruptive species must be mentioned the Tengmalm's Owl *Aegolius funereus* (33), the Pygmy Owl *Glaucidium passerinum* (32), the Long-tailed Tit *Aegithalos caudatus* (14) and the Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera* (2).

Lennart Wahlén
Blommenhovsvägen 18
611 39 Nyköping

Naturbokhandeln

**Kikare • Natur- och fågelböcker
CD • CD-rom • Video • Artlistor • Fröautomater
och mycket mera –till lågpris!!**

Vi finns på "nätet", med nyheter, de bästa kikarpriserna, boksortimentet m.m. <http://www.sofab.se>
Men du är förstås också välkommen att skriva, faxa eller ringa till oss för kataloger och information, eller att besöka vår butik på Öland.

Naturbokhandeln

Sveriges Ornitologiska Förening

Stenåsa

380 62 Mörbylånga

Tel: 0485-441 00

Fax: 0485-441 42

E-mail: order@naturbokhandeln.sofab.se

Vill du jobba på fågelstation?

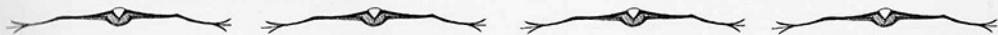
Genom idéellt arbete som ringmärkare eller assistent på vår "egen" fågelstation kan du göra en ovärderlig insats för fågelforskningen. Som assistent behöver du inte vara fågelexpert, men du ska gilla fåglar.

Det går även utmärkt att förlägga föreningsexkursioner till ön (transportkostnad cirka 100 kr/person vid 12 deltagare). Logi sker lämpligen i tält.

Fågelstationen är belägen på ön Enskär i Hartsöarkepilagens södra del som en sista utpost mot det öppna havet. Stationen drivs av FSO och verksamhet har här bedrivits sedan 1965.

För mer information kontakta Lennart Wahlén, 0155-215711.

Du kan också stödja verksamheten genom att köpa stationens T-shirts, dekalер och fågelholkar.

Rapportera dina obsar!

Ring SörmlandsSvararen för att få besked om senaste nytt i de Sörmländska markerna eller de lokala fågel-föreningarnas exkursioner och möten. Svararen drivs av Regionala rapportkommittén (Rrk) som är en arbetsgrupp inom FSO. Rapporterar du till SörmlandsSvararen kommer dina obsar direkt till Rrk:s fågelrapport. Inkommande information om känsliga och hotade arter/häckningar behandlas konfidentiellt och registreras endast som ett underlag för fågelskyddsarbetet och utläses ej på svararen. Är du osäker på hur du ska hantera en observation, kontakta de etiska rådgivarna (för sökarsyste-met): Jukka Väyrynen (0157-441 39), Ola Jonsson (0155-26 78 07) eller Göran Andersson (0157-13510).

Skötselansvarig för SörmlandsSvararen är Göran Andersson . Kontakta Göran om du har frågor, sunpunkter eller vill göra felanmälan.

**FSOs ÅRSMÖTE
25:E FEBRUARI I FLEN**

**RIKSINVENTERINGSART
FÖR 2001 ÄR
FISKGIJUSE**

RAPPORTMOTTAGARE:
Rrk Sörmland; Håkan Lernefalk,
Storgatan 16A, 641 45 Katrineholm
Tel: 0150-511 34
hakan.lernefalk@mf.katrineholm.se